

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Nádobí, laboratorní sady
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_F-CH.2.01
Autor vzdělávací materiálu:	Mgr. Jiří Siegr
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	1. pololetí školního roku 2012/2013
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Chemie
Vzdělávací předmět:	Chemie
Tematická oblast:	Laboratorní práce z chemie I.
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	3. ročník gymnázia (vyšší stupeň)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

Určeno pro zadání laboratorního cvičení.

Fotografie je možné použít k vysvětlení funkce laboratorního nádobí, rozdělení a pojmenování.

Probrání bezpečnosti.

Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu
Sportovní gymnázium - škola 21. století

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Citace použitých zdrojů:

Hofmann, Viktor; Pachmann, Eduard. Praktická cvičení z anorganické chemie. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971. ISBN 14-179-70

Borovička, Jiří; Halbych Josef. Praktická cvičení z organické chemie. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1970. ISBN 14-366-71

Čtrnáctová, Hana. Chemické pokusy pro školu a zájmovou činnost. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2000. ISBN 80-7175-057-3

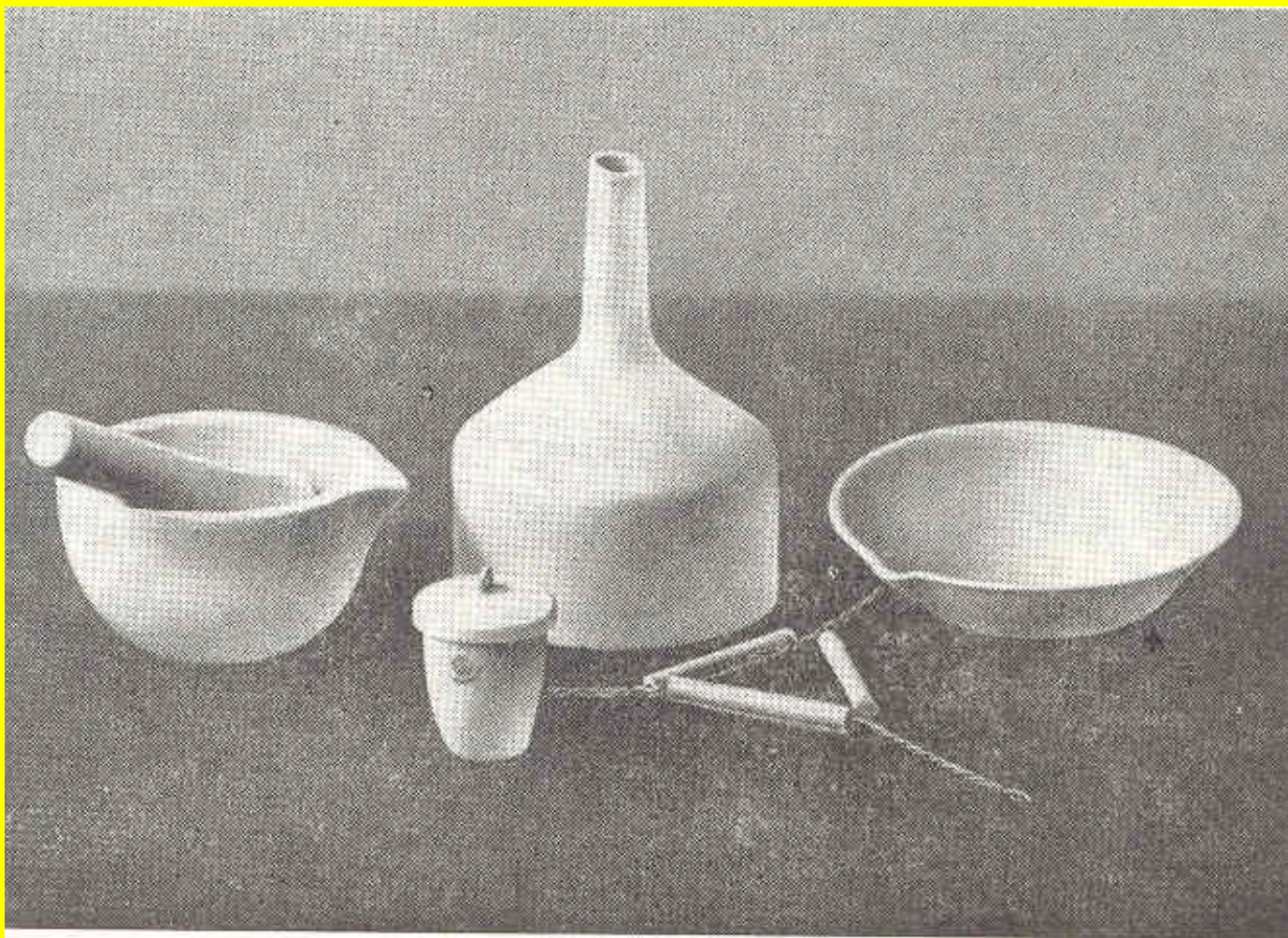
Fotografie – vlastní zdroje

Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu
Sportovní gymnázium - škola 21. století

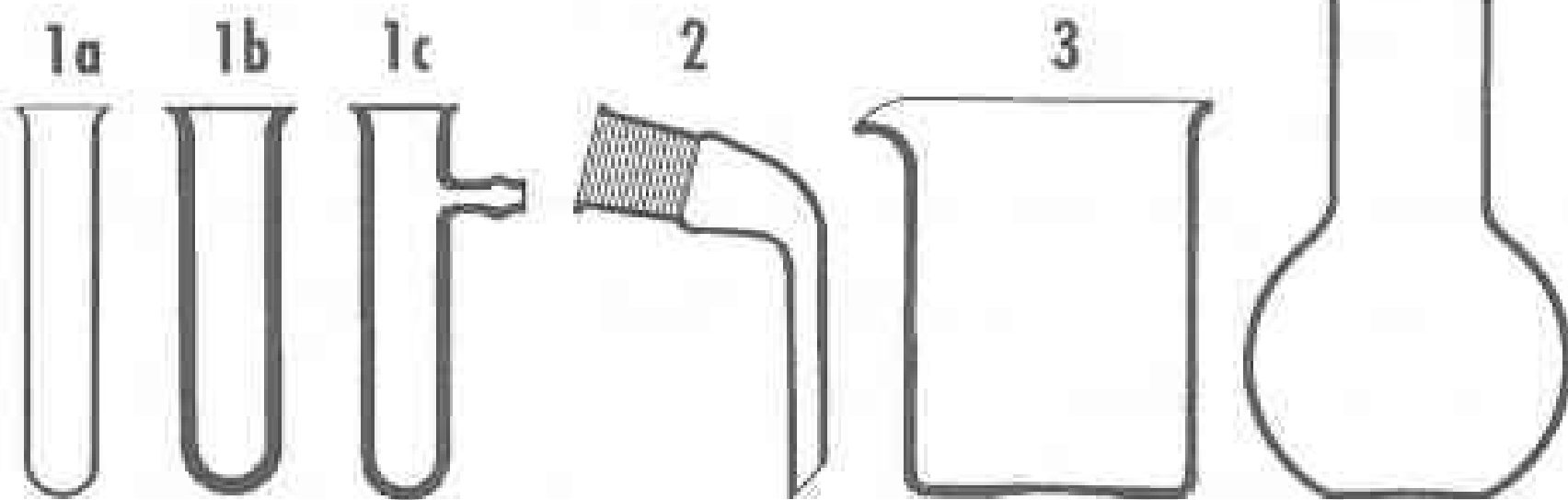
1.Laboratorní cvičení

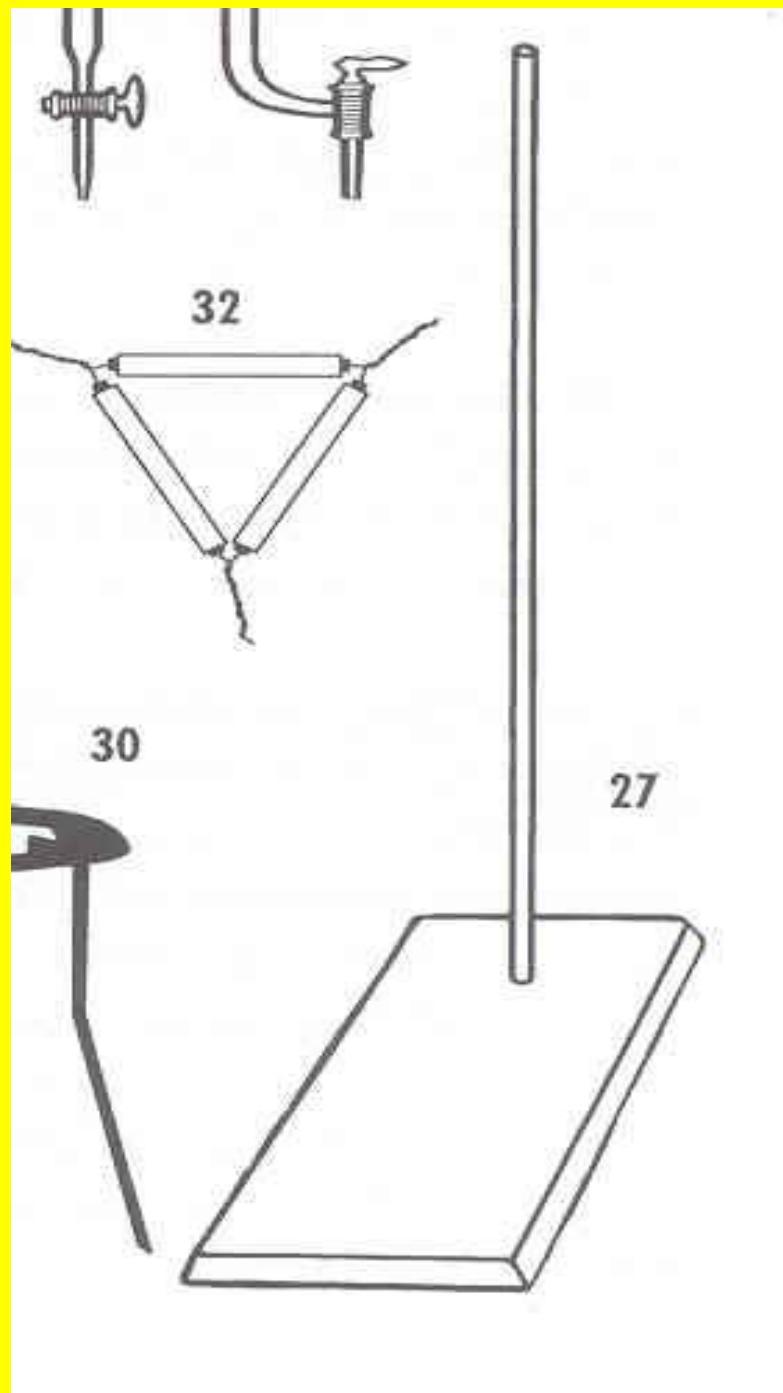
Chemické nádobí, zásady práce v laboratoři chemie, bezpečnost

Keramické nádobí

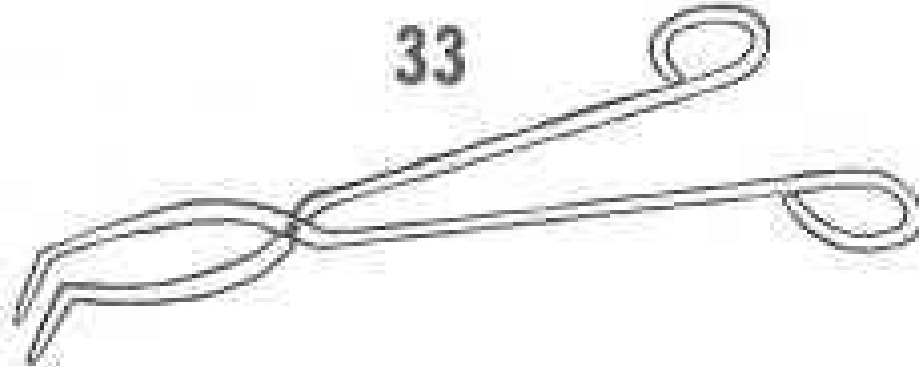

Obr. 1 Chemické nádobí a pomůcky

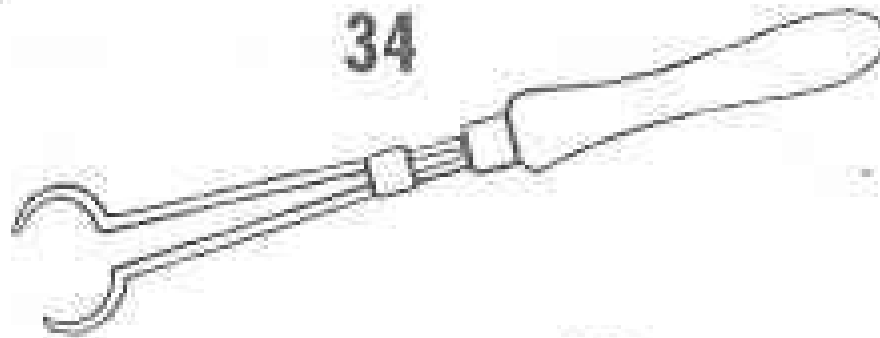

33

34

35

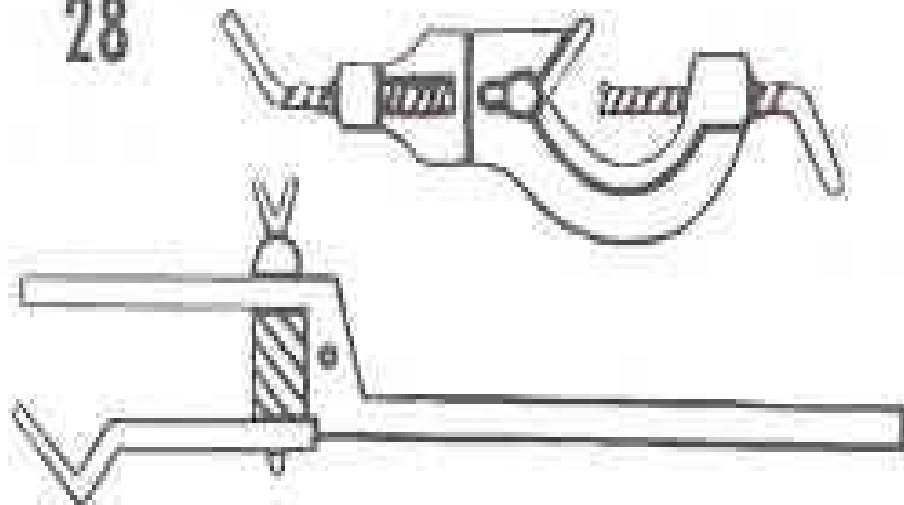

24

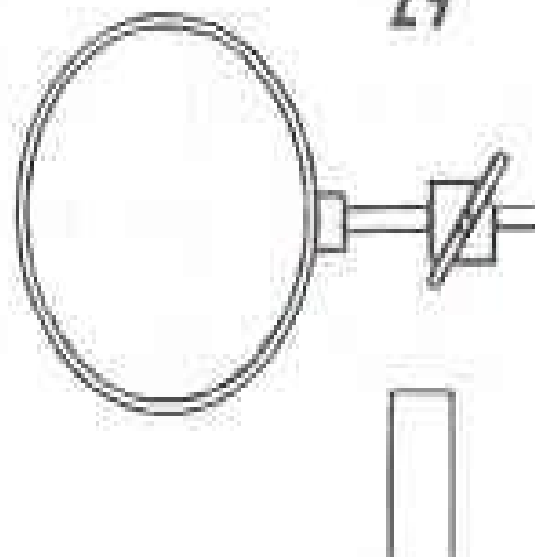
25

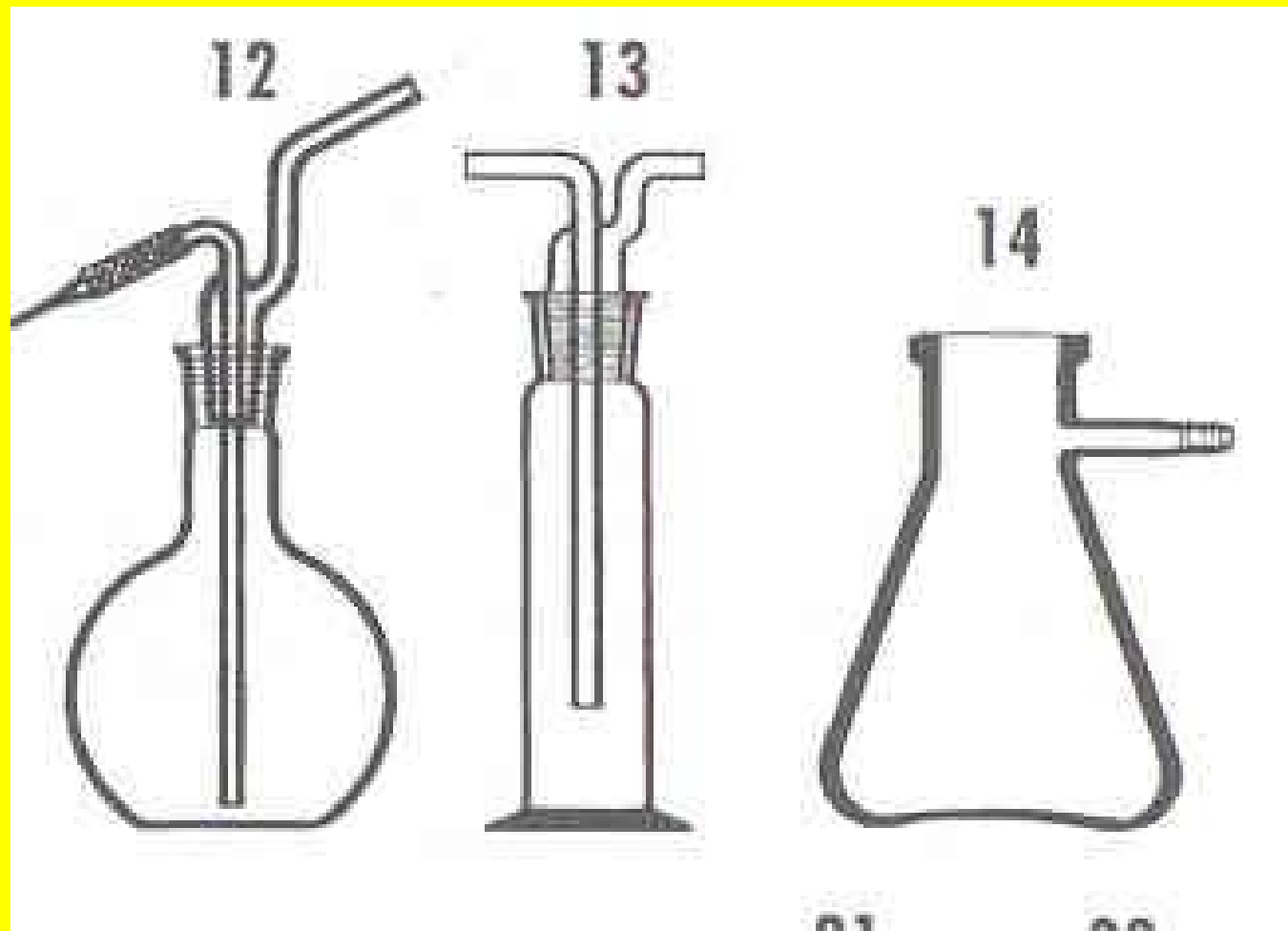
26

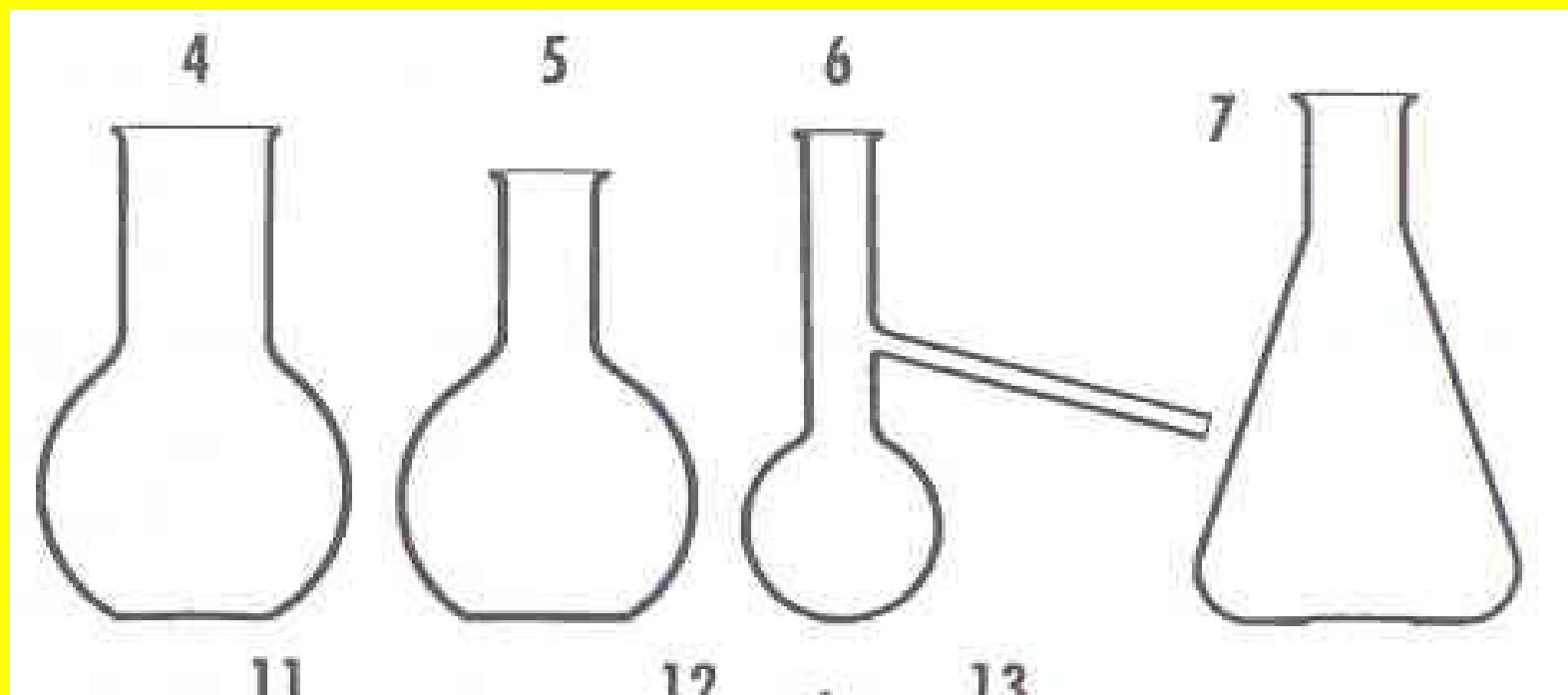
28

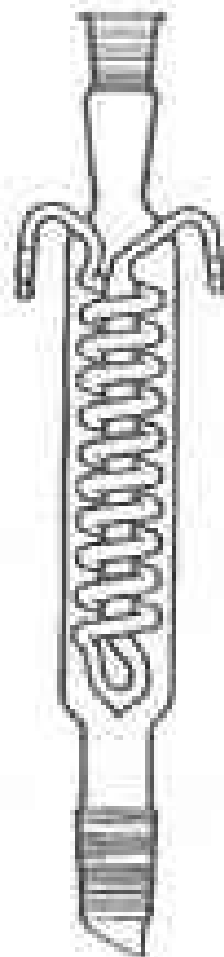
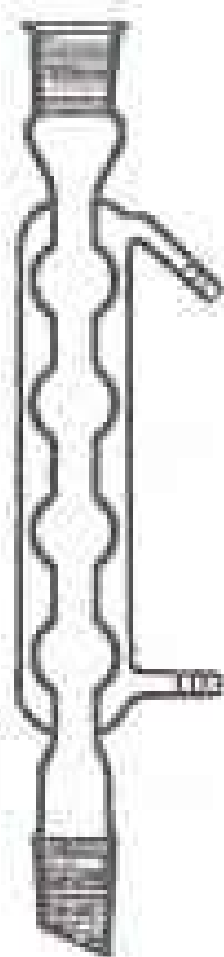
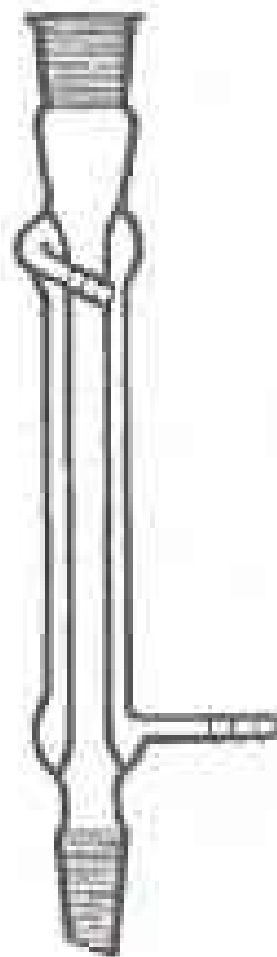

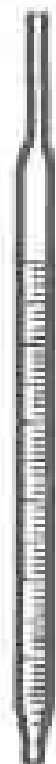
29

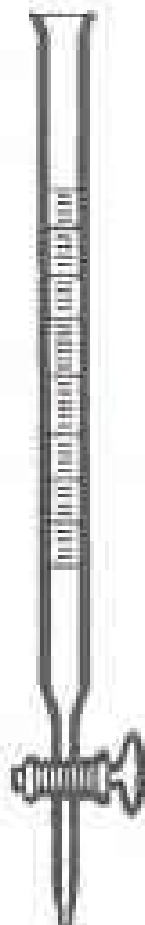

19

20

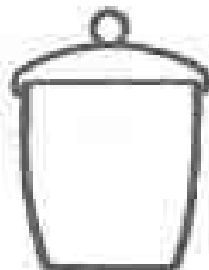
21

22

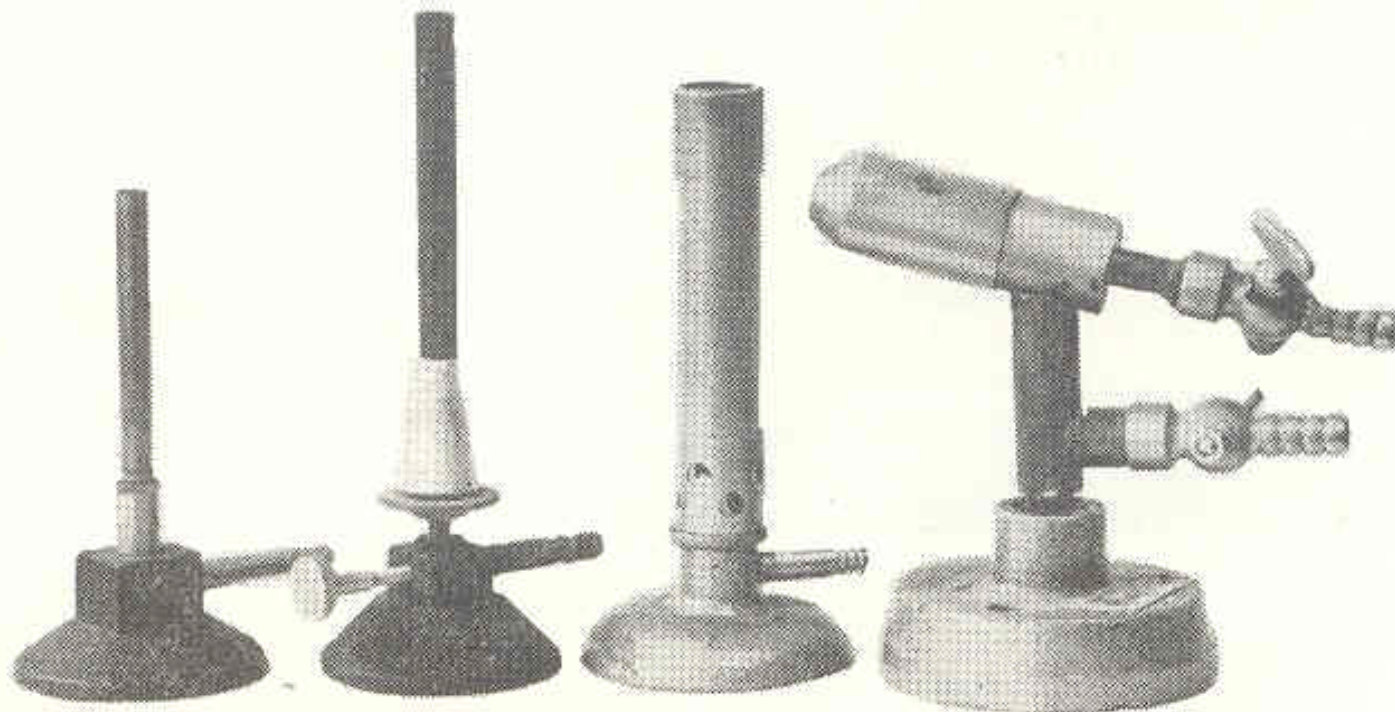

23

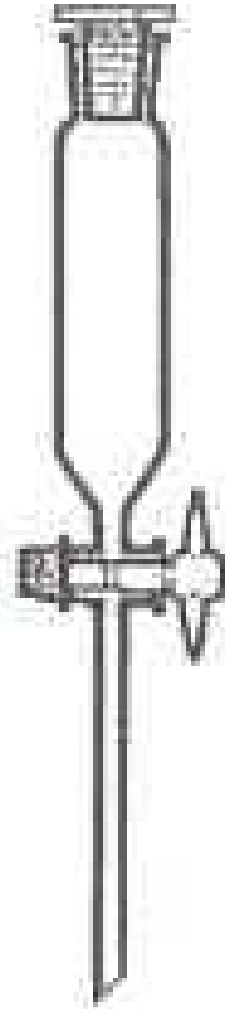
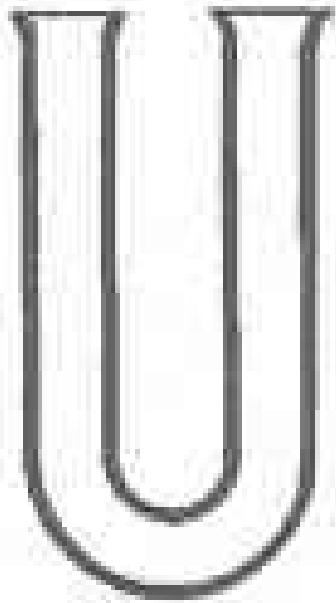

sušení v exsikátoru

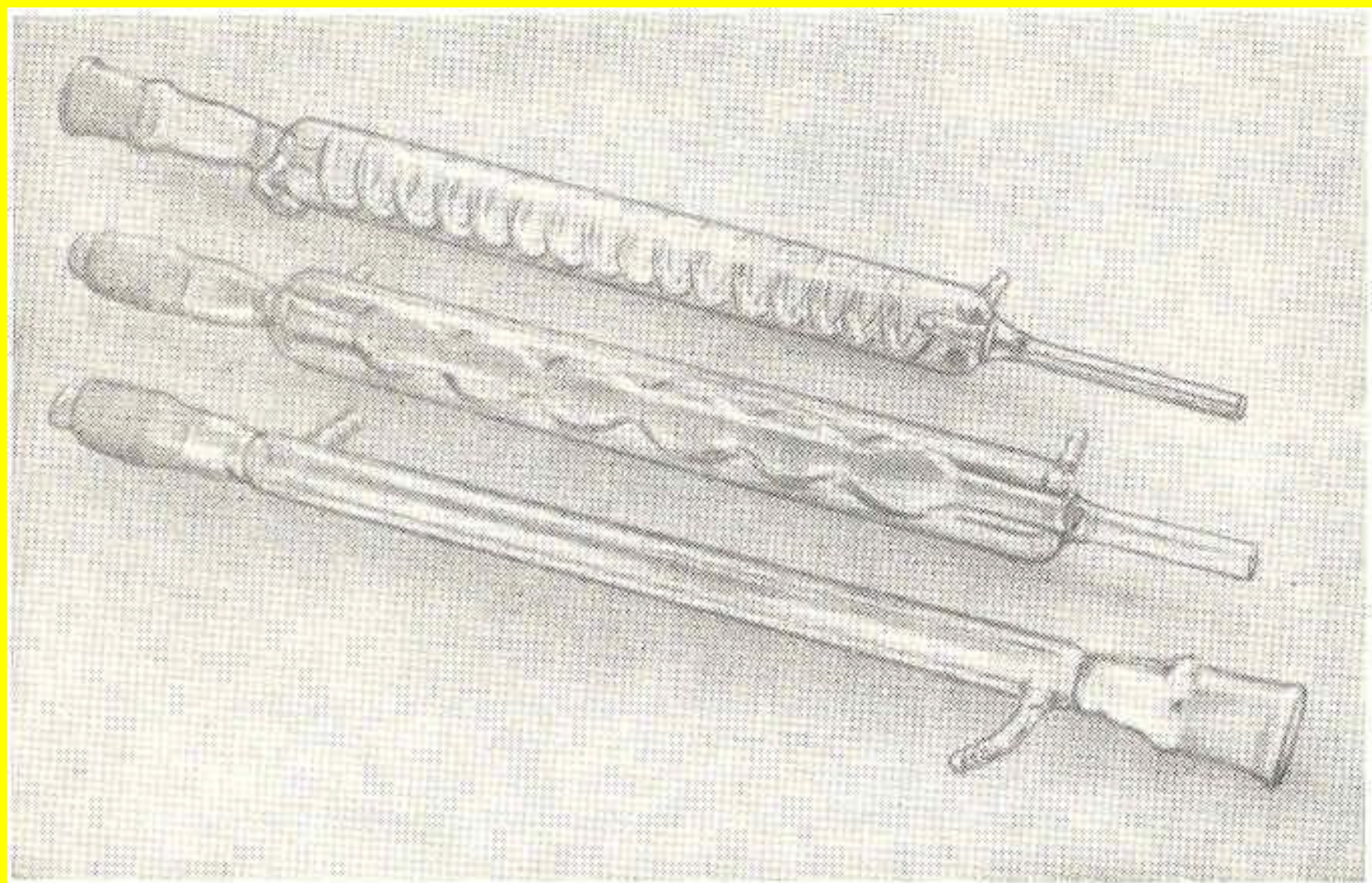

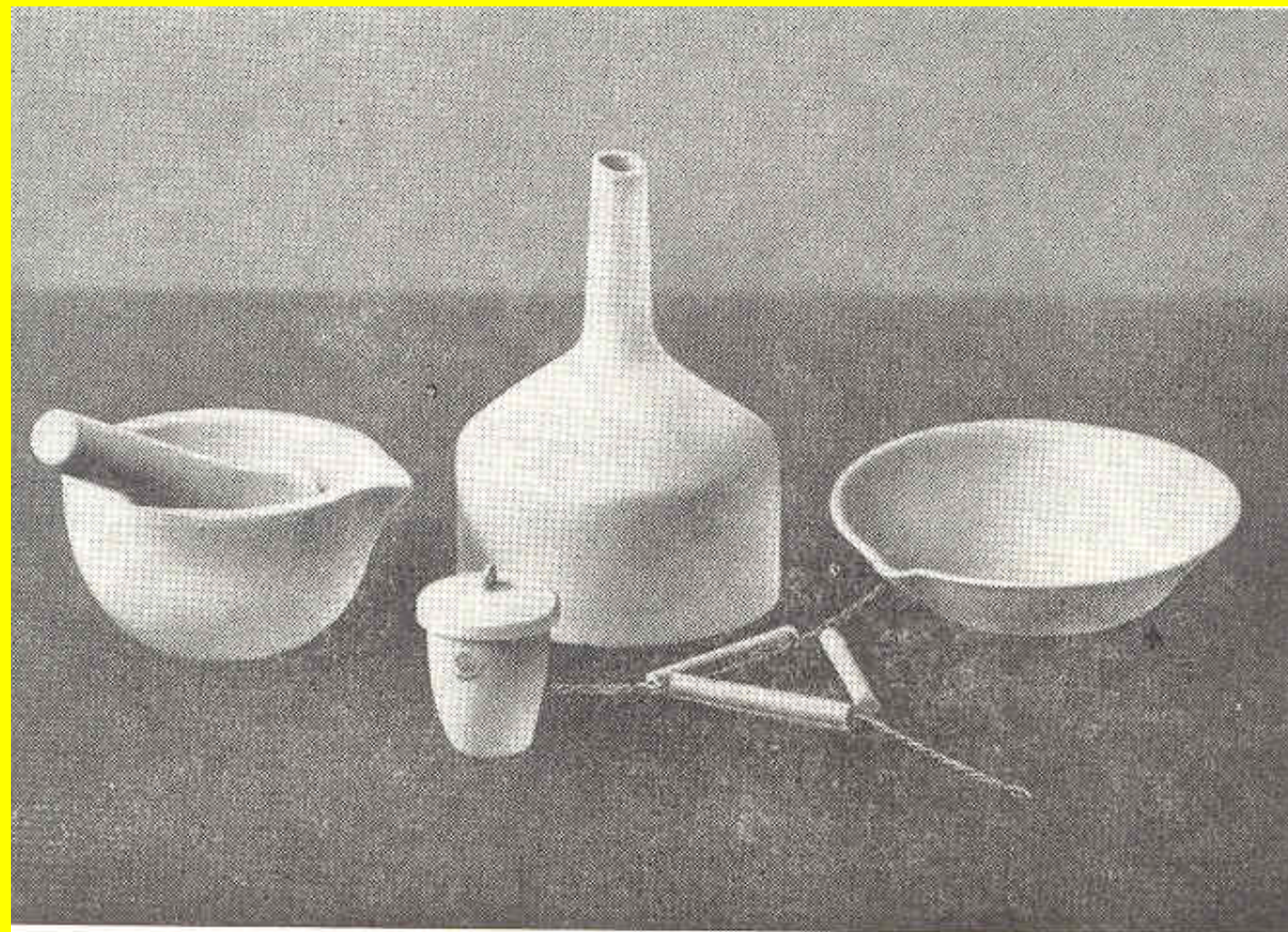
5. Plynové kahany: (zleva) Bunsenův, Tecluho, Meckérův, sklářský

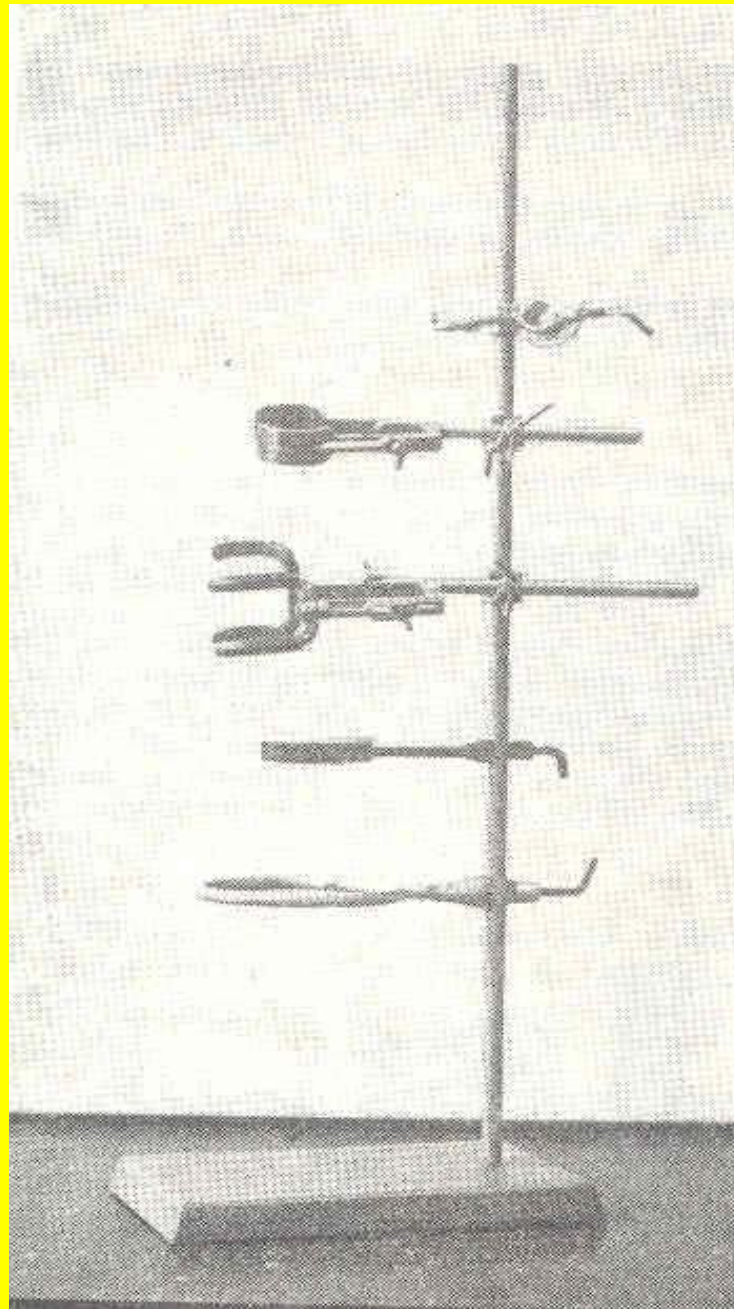
10

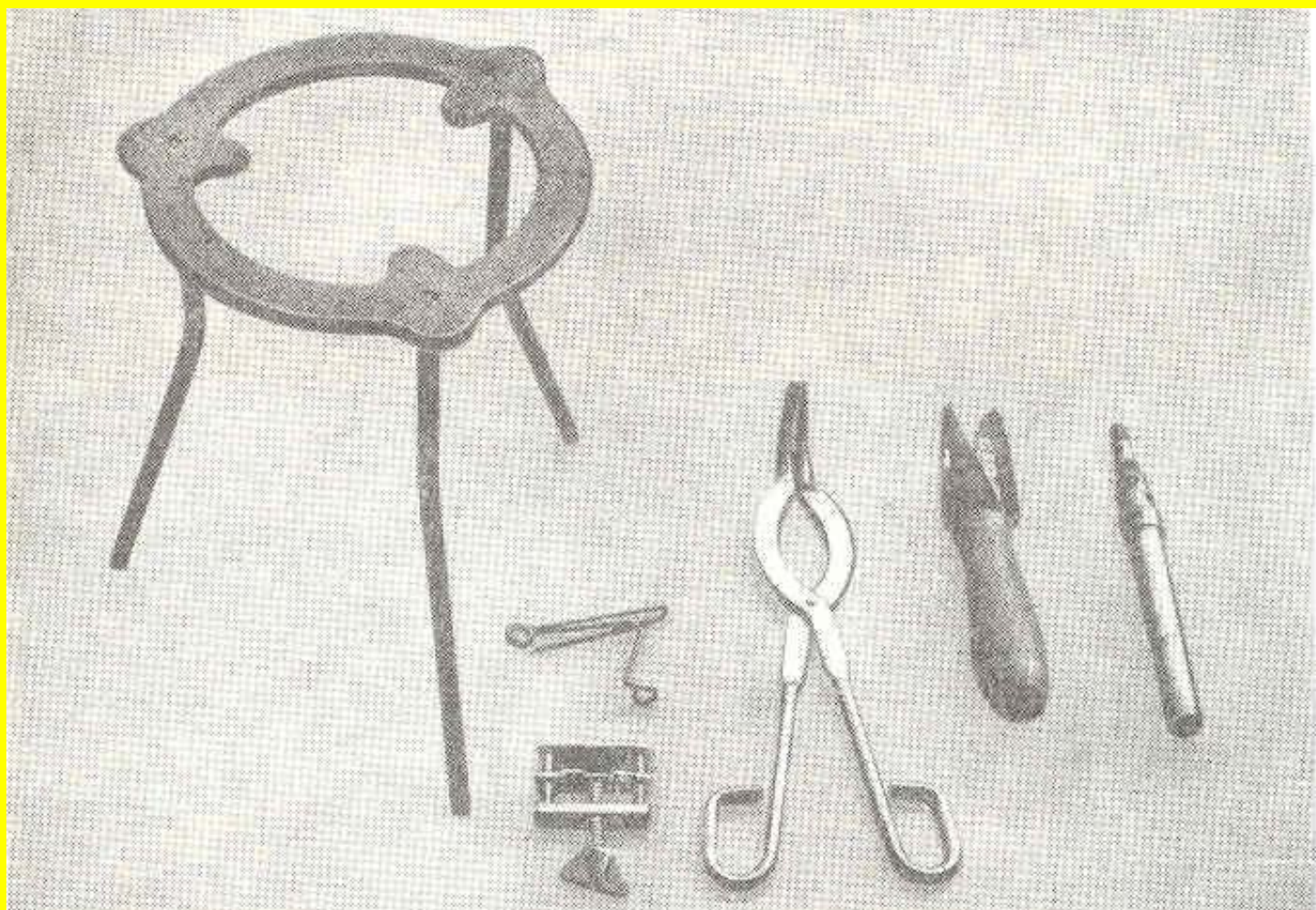

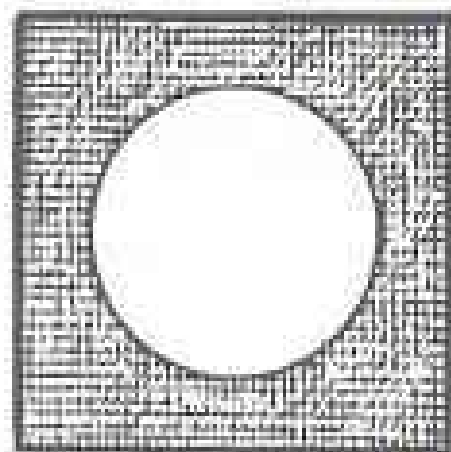
17

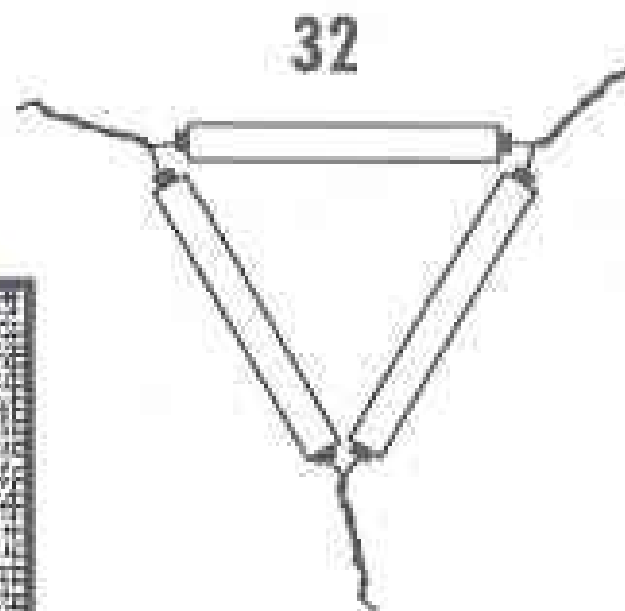

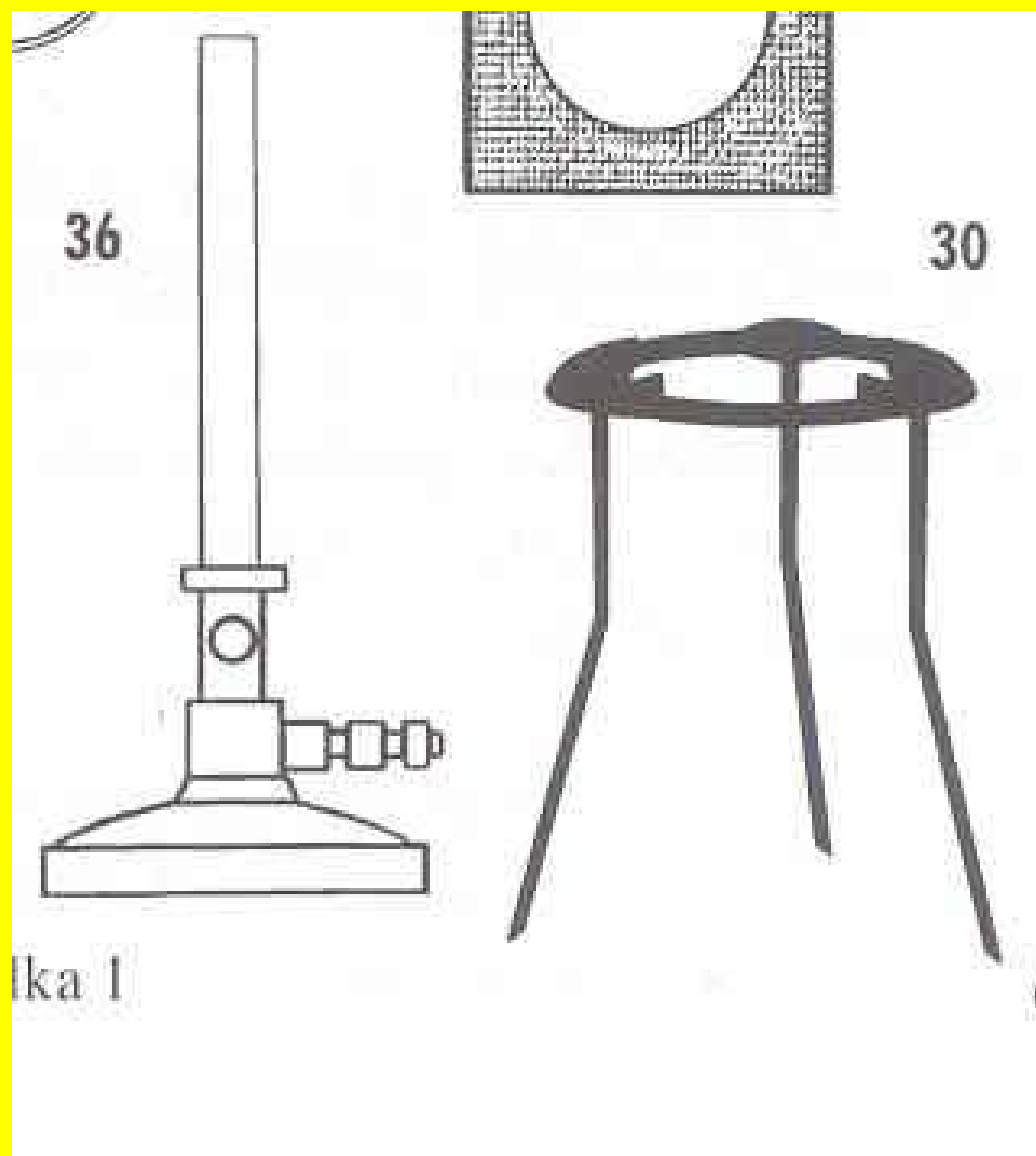

31

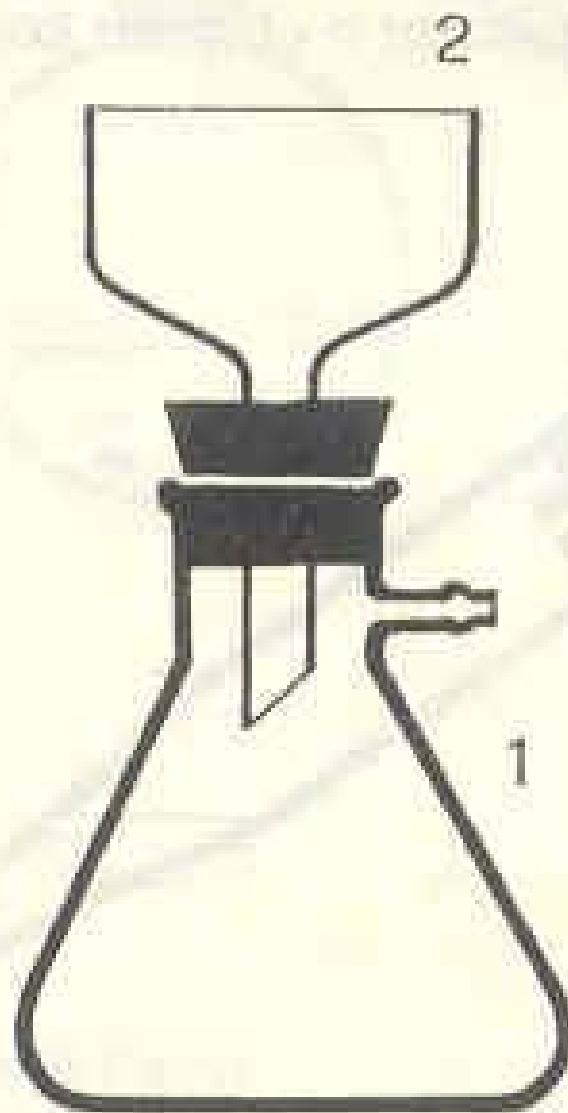

32

30

Ilka 1

12. ODSÁVACÍ BAŇKA

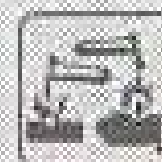
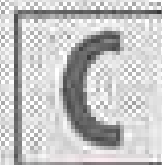
S PŘÍSLUŠENSTVÍM

Hydroxid sodný

NaOH $M_r = 40,0$

R 35

S (1/2-)26-37/39-45

Methanol

CH_3OH $M_r = 32,0$

R 11-23/25

S (1/2-)7-16-24-45

F

T

h) zdraví škodlivé:

Xn

i) žíravé:

C

j) dráždivé:

Xi

k) senzibilizující:

R 42, R 43

l) karcinogenní:

Karc. kat. (1, 2 nebo 3)

m) mutagenní:

Mut. kat. (1, 2, nebo 3)

n) toxické
pro reprodukci:

Repr. kat. (1, 2 nebo 3)

o) nebezpečné pro
životní prostředí:

N nebo R 52,
R 53, R 59

- R 35** Způsobuje těžké poleptání
- S 1/2** Uchovávejte uzamčené a mimo dosah dětí
- S 26** Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc
- S 37/39** Používejte vhodné ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
- S 45** V případě úrazu nebo necítíte-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)

- R 11** Vysoce hořlavý
- R 23/25** Toxický při vdechování a při požití
- S 1/2** Uchovávejte uzamčené a mimo dosah dětí
- S 7** Uchovávejte obal těsně uzavřený
- S 16** Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení – Zákaz kouření
- S 24** Zamezte styku s kůží
- S 45** V případě úrazu nebo necítíte-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)

JEDY

antimon – sloučeniny s výjimkou sulfidu antimonitého (není jedem) a vinanu antimonylodraselného (je zvláště nebezpečným jedem)

baryum – sloučeniny s výjimkou síranu barnatého (není jedem)

beryllium – sloučeniny

dusičnan stříbrný

dusitany

fluoridy s výjimkou fluoridu hlinitého a fluoridových minerálů, např. kryolitu, kazivce (nejsou jedy)

fluorokřemičitany

hydrazin a jeho soli

hydrazin hydrát

jodičnany

olovo – sloučeniny s výjimkou sulfidu olov-
natého (není jedem), tetraethylolova,
tetramethylolova a solí trialkylolovi-
čitých (jsou zvláště nebezpečnými
jedy)

platina – sloučeniny

rtuť – sloučeniny a výjimkou sulfidu rtuť-
natého (není jedem) a alkylsloučenin
rtuti (jsou zvláště nebezpečnými jedy)

seleničitany

síran měďnatý

stříbro koloidní

tellur – sloučeniny s výjimkou telluričitanů
(jsou zvláště nebezpečnými jedy)

uran – sloučeniny

antimonovodík

oxid uhelnatý

sirovodík (sulfan)

acetonitril
akrylonitril
allylalkohol
anilin
ethylenglykol
fenylhydrazin

chloranilin
kyselina akrylová
kyselina šťavelová
nitroanilin
nitrobenzen
nitroglycerin

oxalylchlorid

sulfurylchlorid

tetrachlormethan

thionylchlorid

toluidin

trinitrofenol

Laboratorní řád

1. Do chemické laboratoře si vezměte pouze věci nezbytné k práci: pracovní plášť nebo jiný ochranný oděv, utěrku, zápalky, psací potřeby a návody pro práci. Ostatní věci je nutno uložit mimo laboratoř. V laboratoři nejezte a nepijte!
2. V laboratoři je možné pracovat pouze za dozoru vedoucího laboratorních cvičení. Před zahájením vlastní práce se vždy nejprve seznámte s pracovním postupem a provádějte pouze zadané pokusy.

Ze zadání pokusu.

3. Během práce udržujte pořádek na pracovním stole, používejte pouze řádně označené chemikálie a čisté a neporušené chemické sklo a pomůcky.
4. Při práci dodržujte hygienické a bezpečnostní pokyny a opatření. Používejte ochranné pomůcky (ochranný štít, gumové rukavice, ochranné brýle apod.), je-li to v návodu předepsáno. Každý úraz, poranění nebo závadu hlase vedoucímu cvičení.
5. Průběh chemického pokusu neustále sledujte. Neopouštějte bezdůvodně své pracovní místo.
6. Odpad (rozbité sklo a nádobí, filtrační papíry, zbytky chemikálií apod.) se likviduje podle pokynů vedoucího cvičení.

Protokol by měl obsahovat:

- a) název laboratorní práce a zadaný úkol,
- b) rozbor úkolu, potřebné chemické rovnice a výpočty,
- c) pomůcky, chemikálie, schéma aparatury a postup práce,
- d) výsledky práce a jejich hodnocení.

Pro zápis protokolu můžete využít formuláře předepsané na

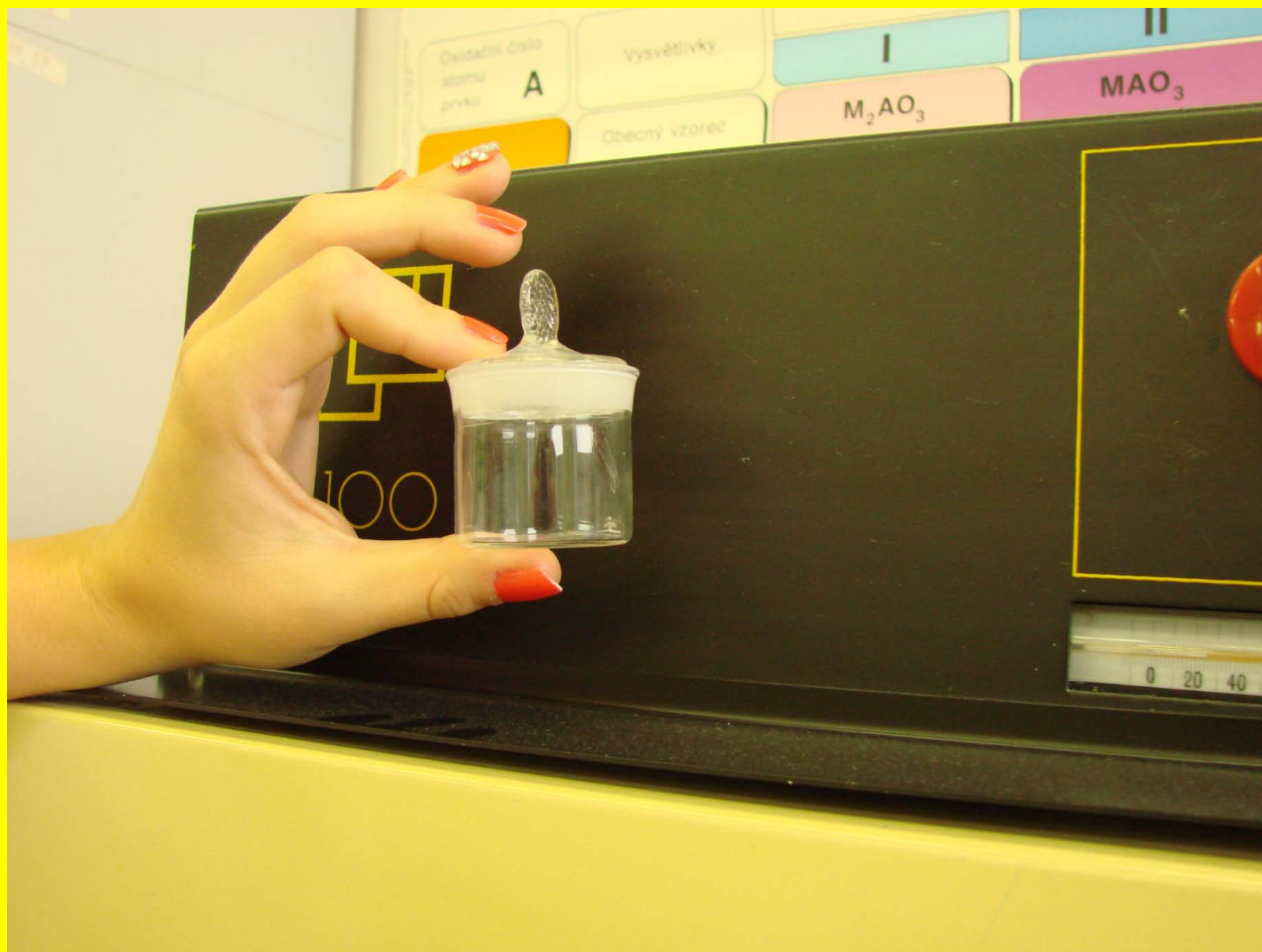

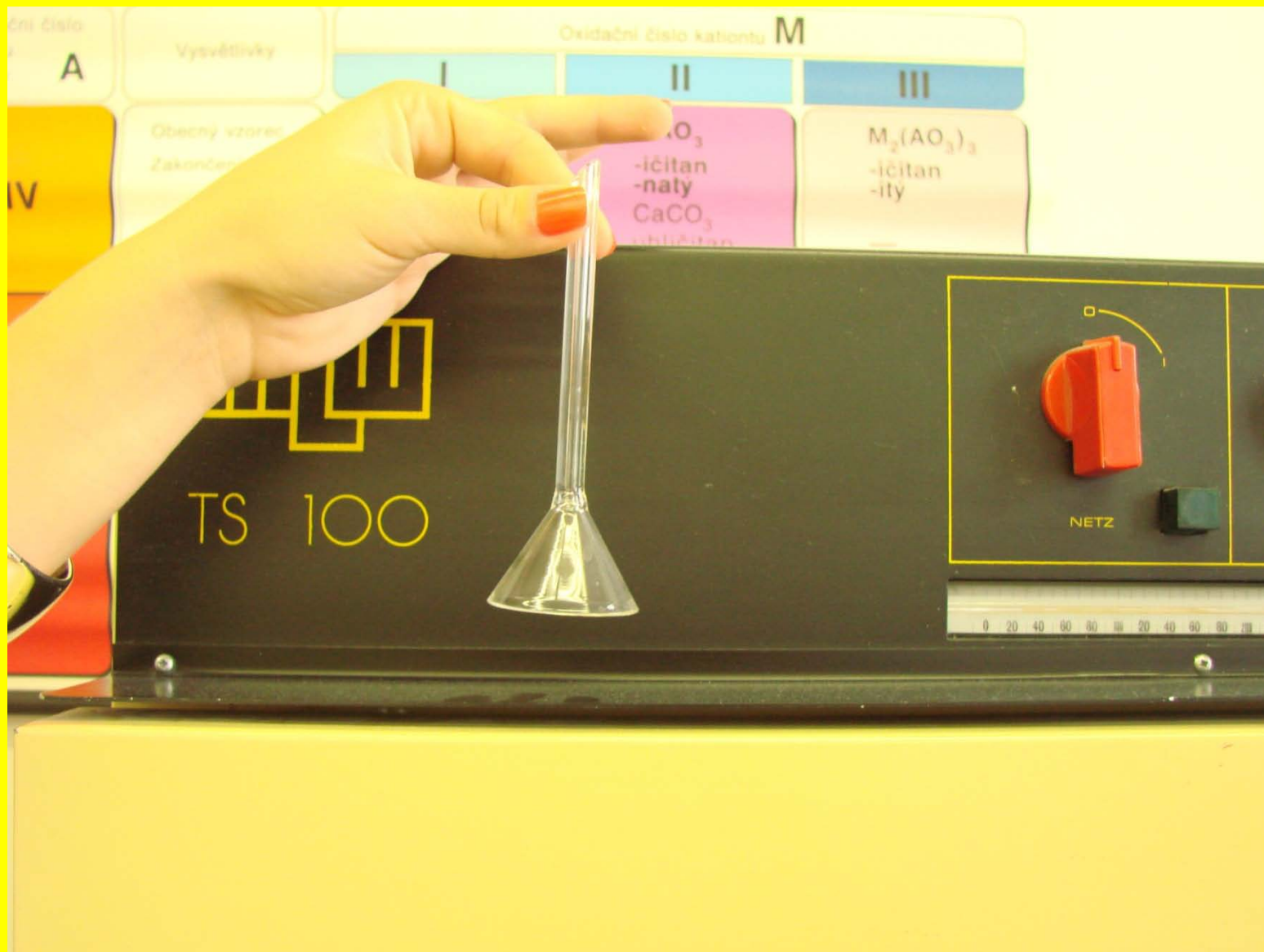

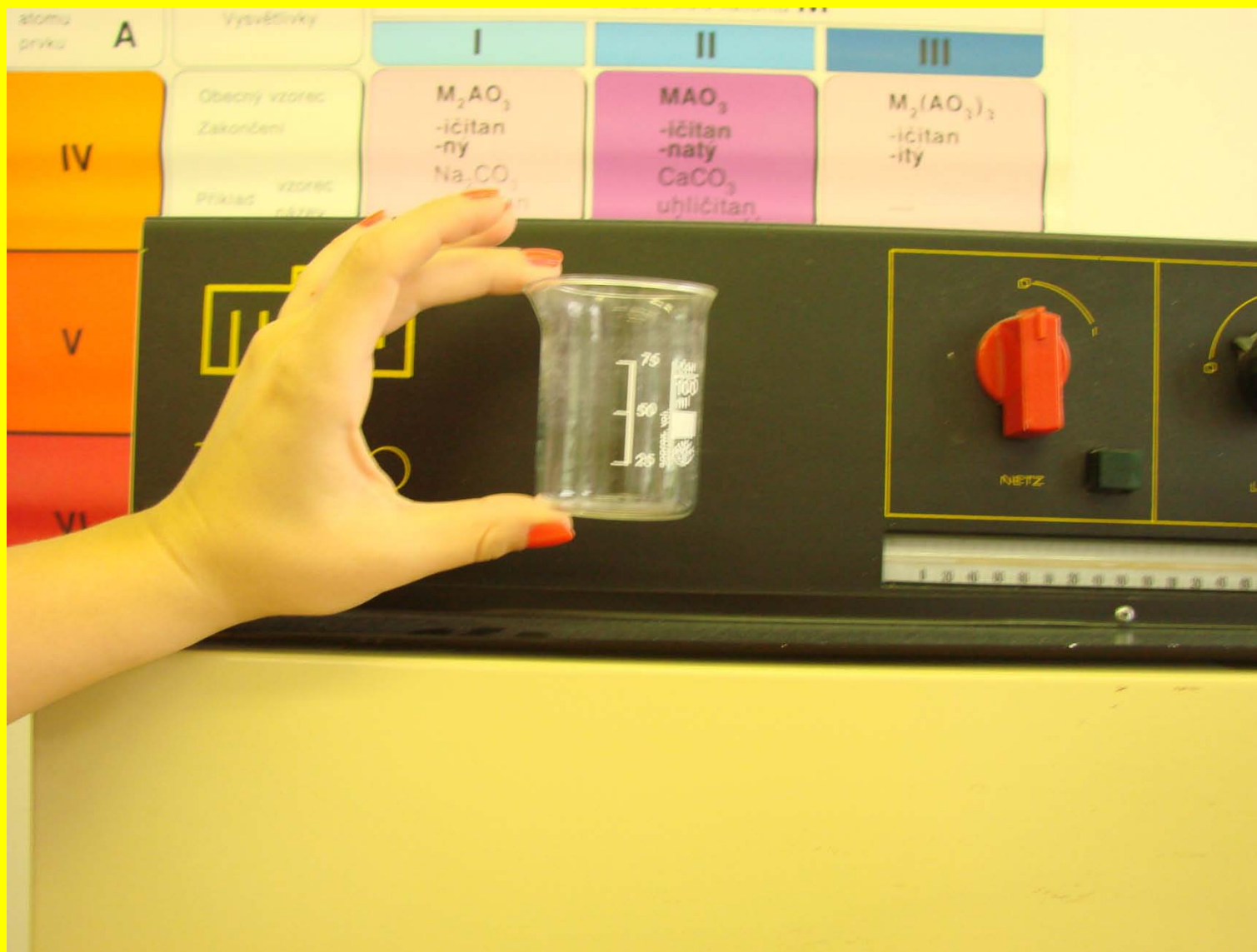

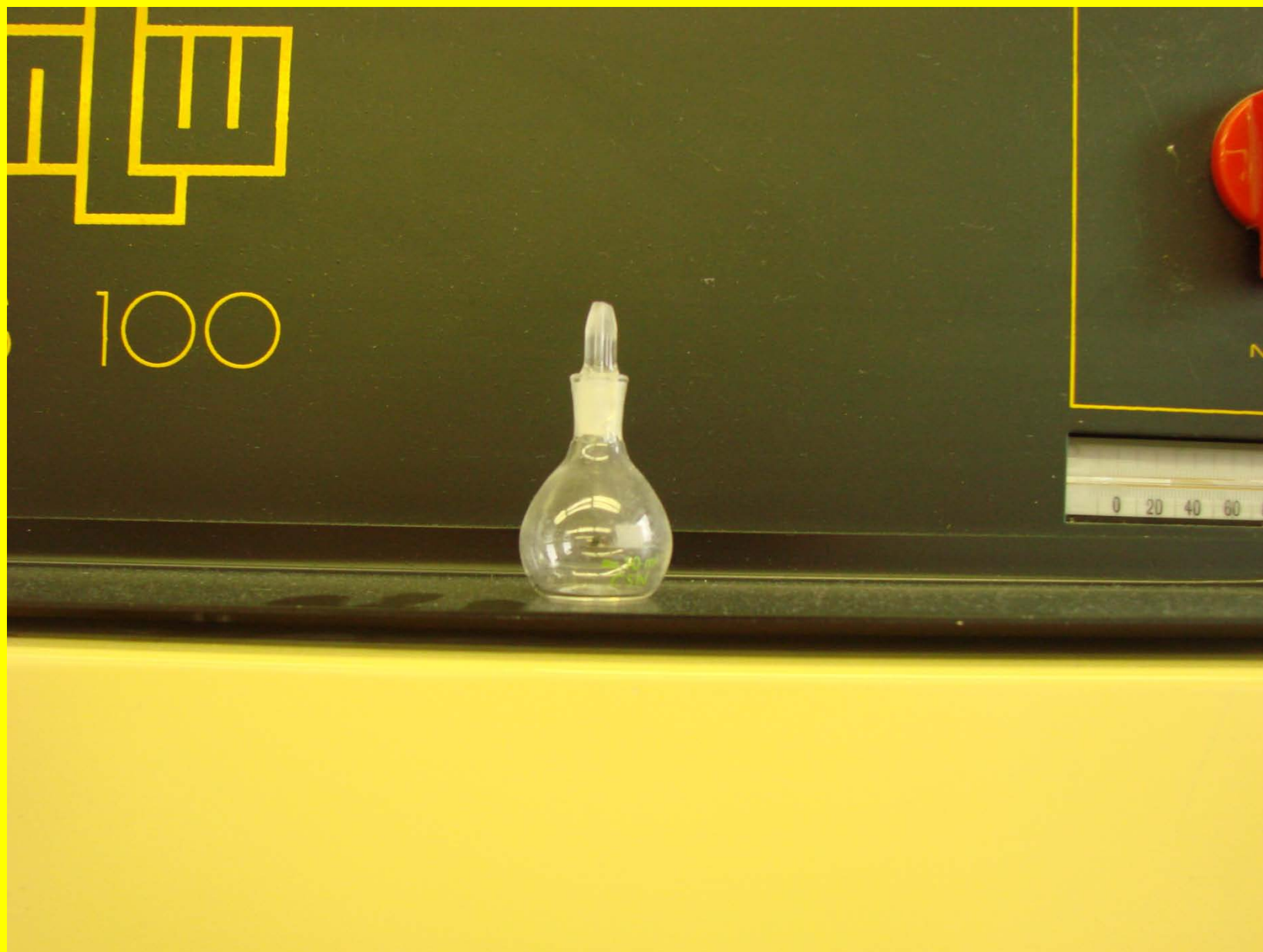

Oxidační číslo kationtu M

I

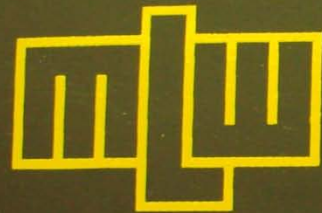
II

III

M_2AO_3
-ičitan
-ný
 Na_2CO_3

MAO_3
-ičitan

$M_2(AO_3)_3$
-ičitan
-itý

TS 100

NETZ

0 20 40 60 80 100 20 40 60 80

mlw

S 100

NETZ

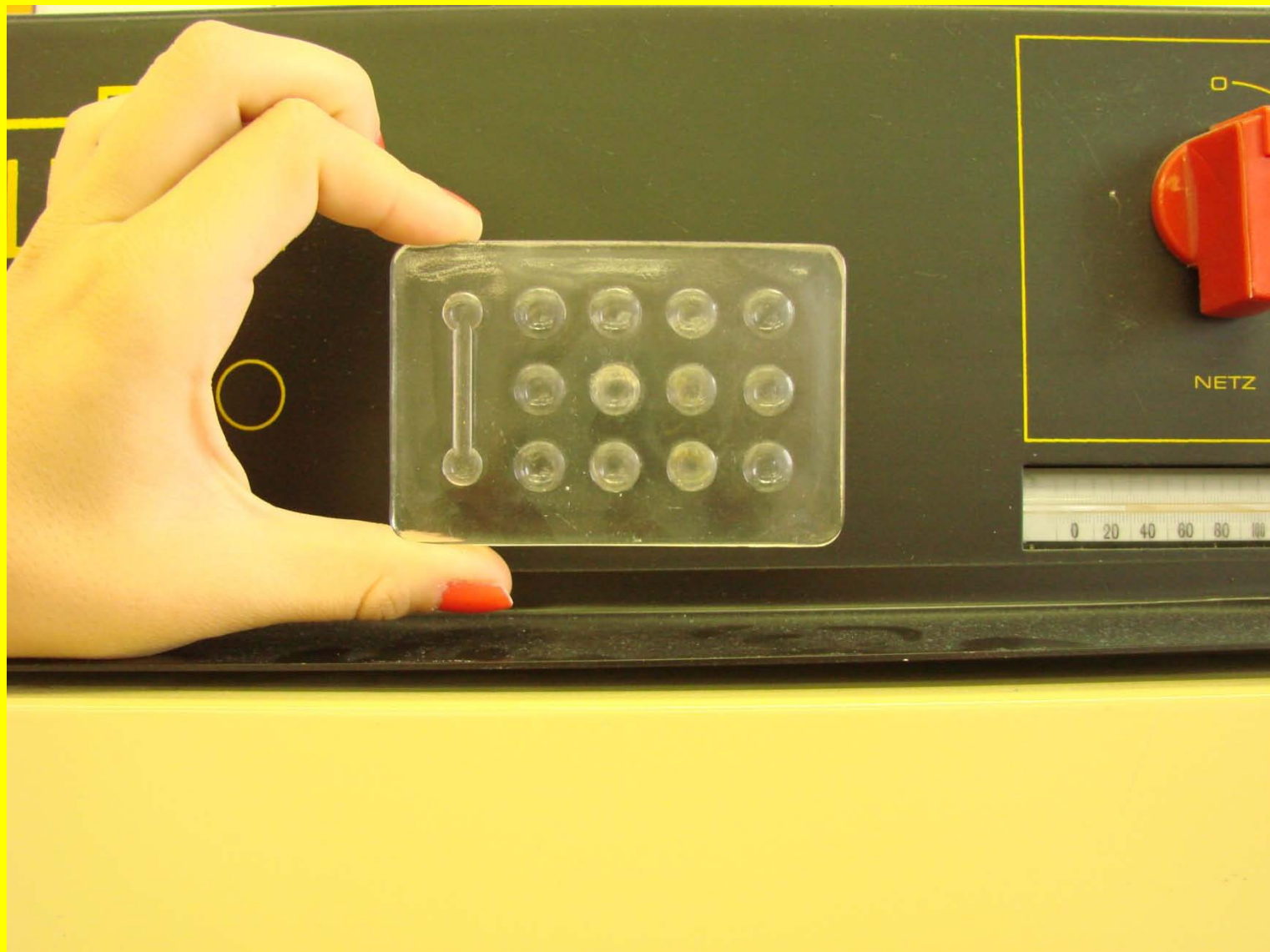

Obecný vzorec

M_2CO_3

M_2CO_3

$M_2(CO_3)_3$

Obecný vzorec
Zakotvení

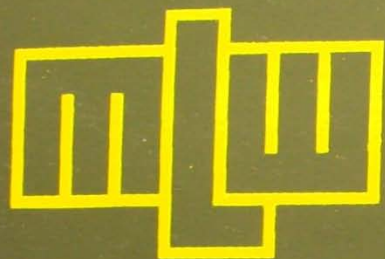
M_2AO_3
-ičitan
-nů

MAO_3
-ičitan
-natů

$M_2(AO_3)_3$
-ičitan
-itů

mlw
TS 100

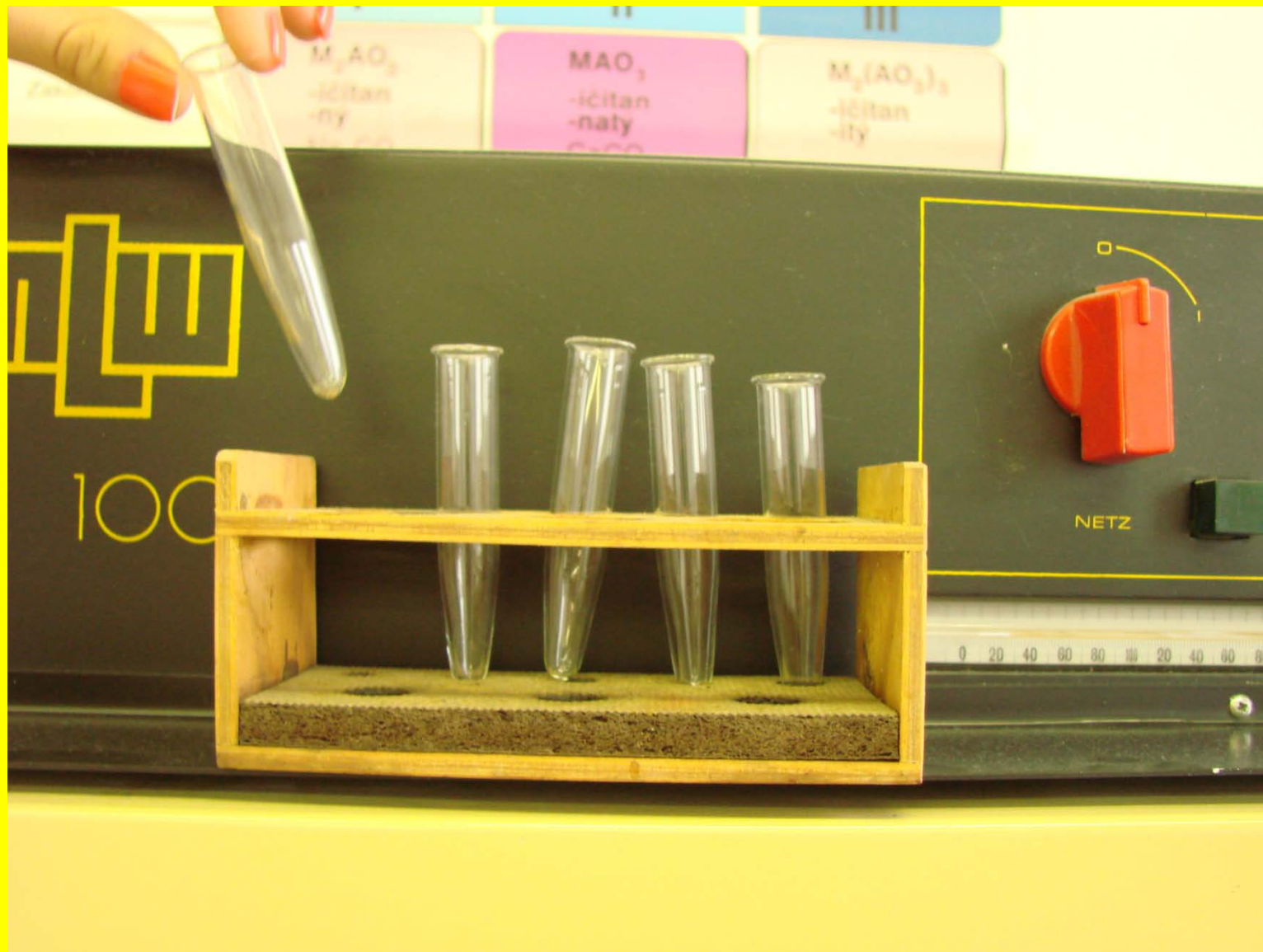

TS 100

NETZ

0 20 40 60 80 100

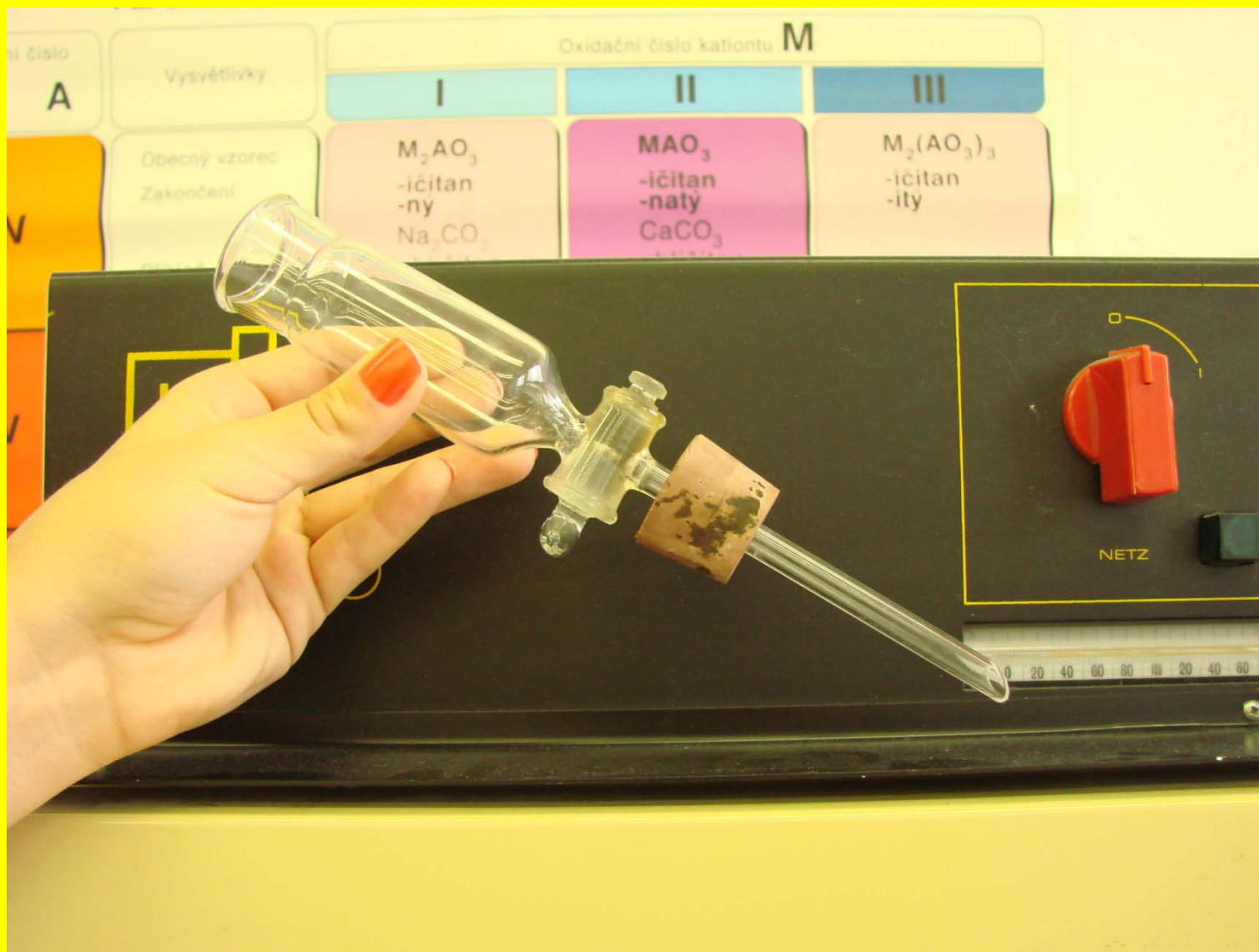
mlw

TS 100

NETZ

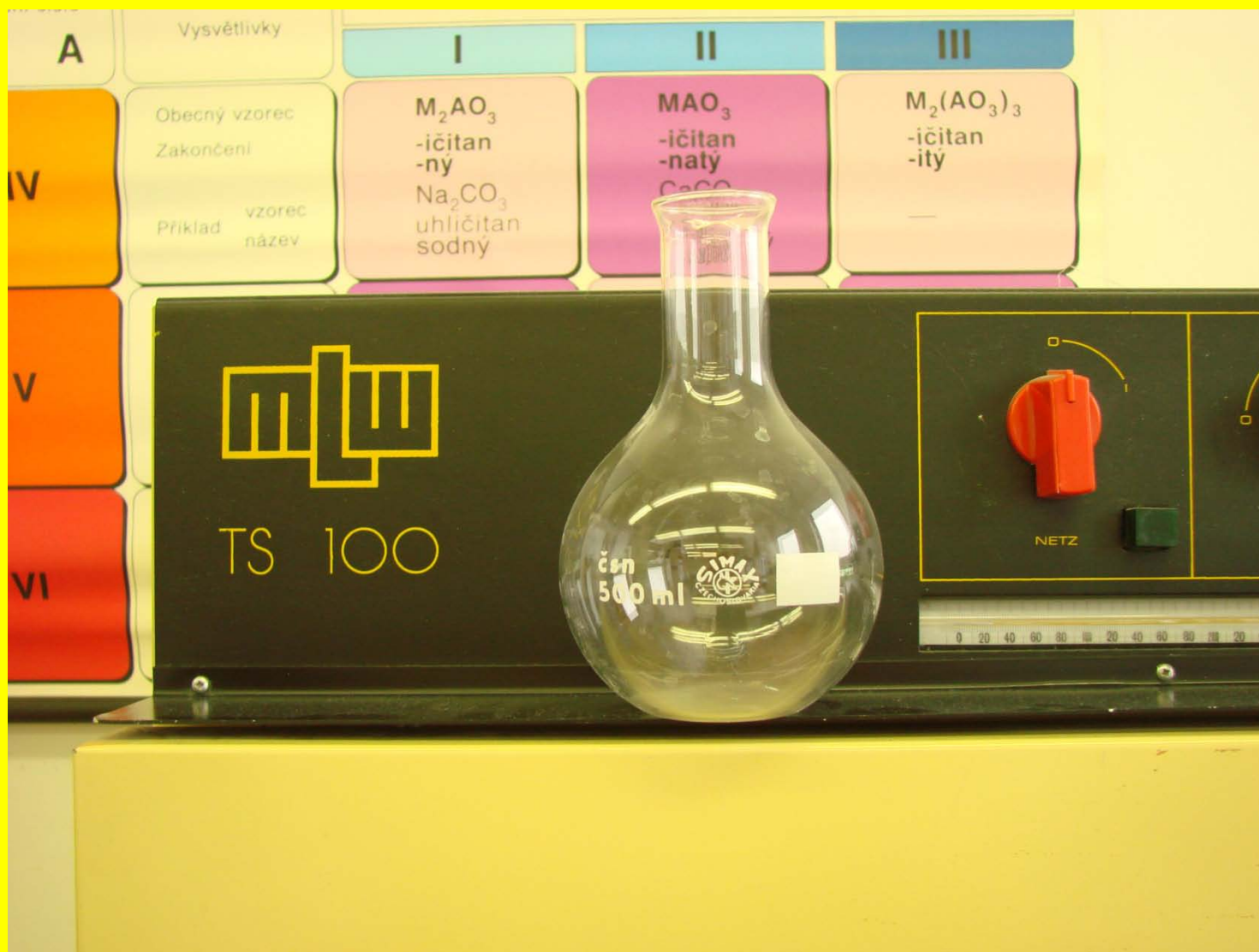

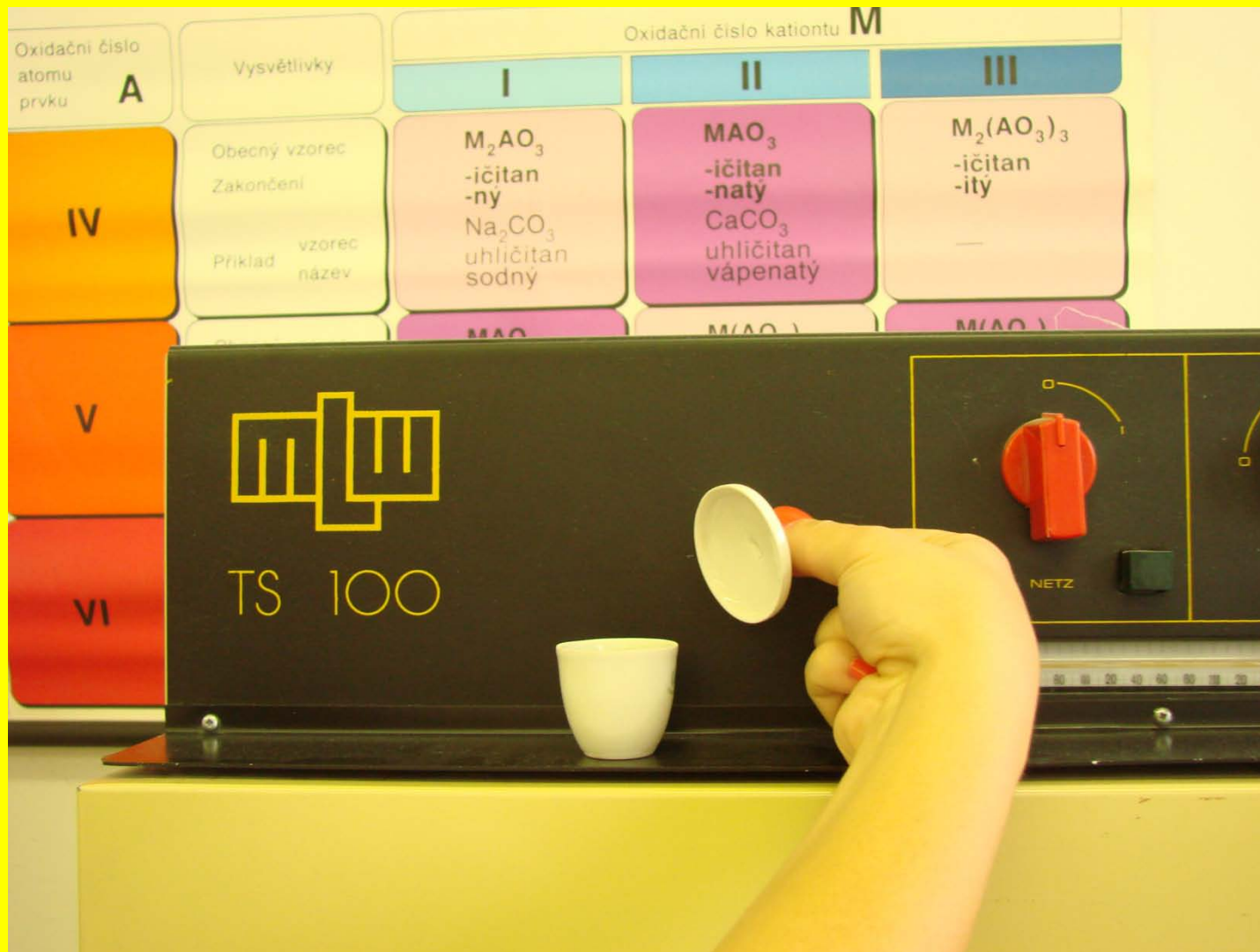

IV

Zakončení

Příklad vzorec
název

-ičitan
-ný
 Na_2CO_3
uhličitan
sodný

-naty
 CaCO_3
uhličitan
vápenatý

-itý

V

TS 100

VI

NETZ

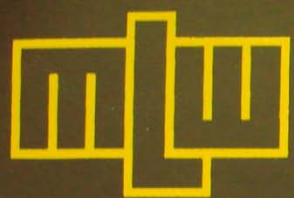
LUFT

MAO_3
-ičitan
-natý
 CaCO_3
uhličitan
vápenatý

$\text{M}_2(\text{AO}_3)_3$
-ičitan
-itý

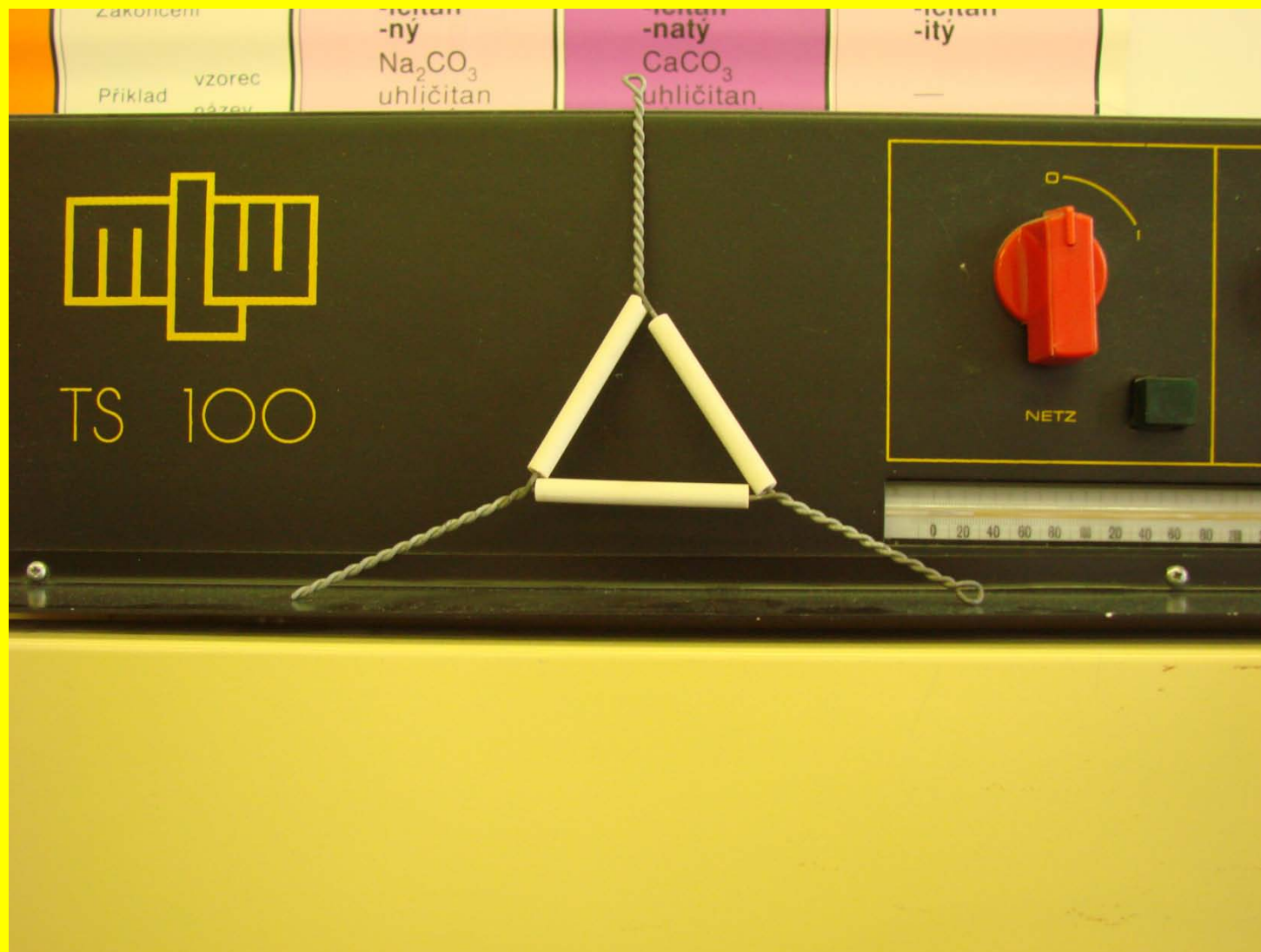

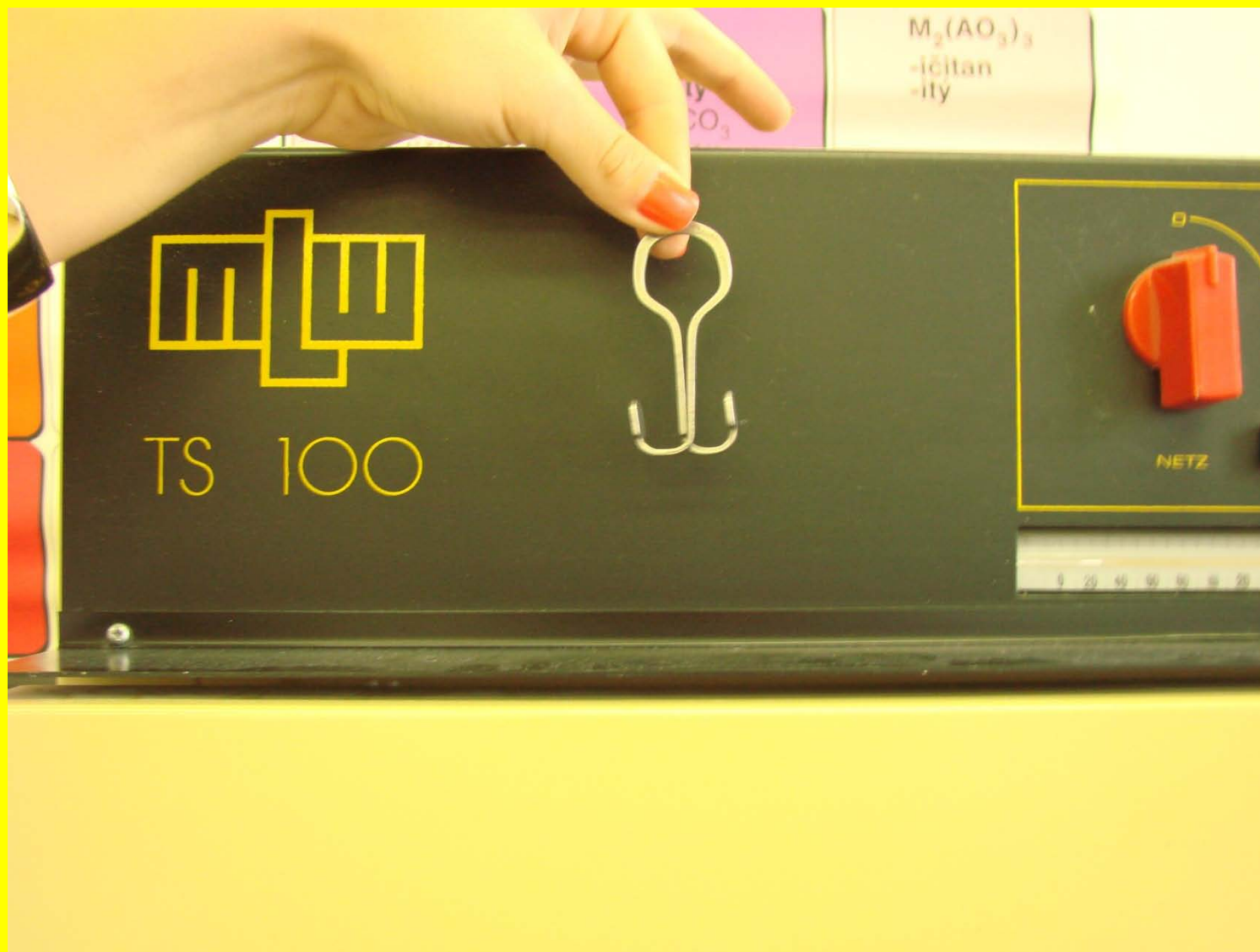
TS 100

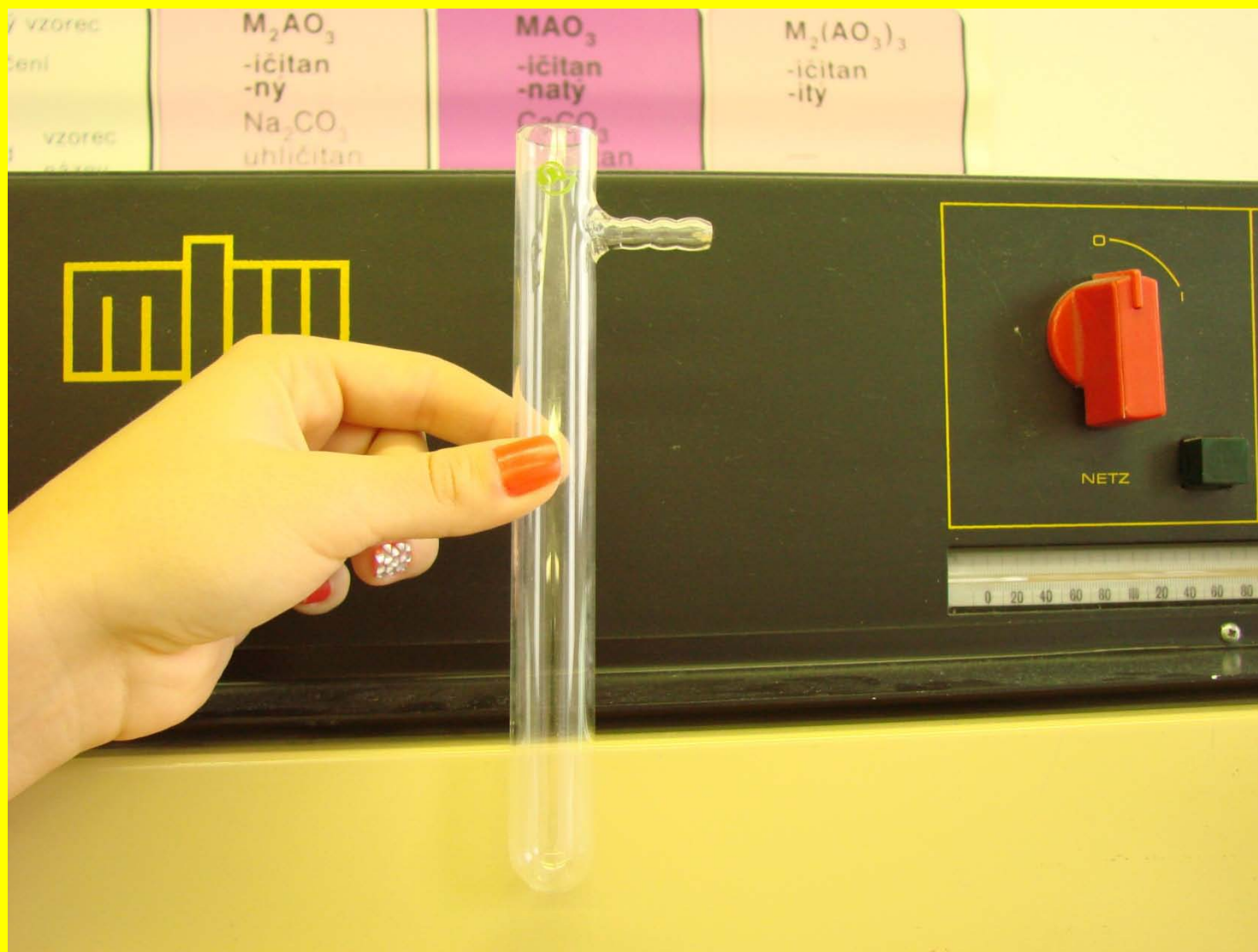
NETZ

Zakončení

-ičitan
-ný

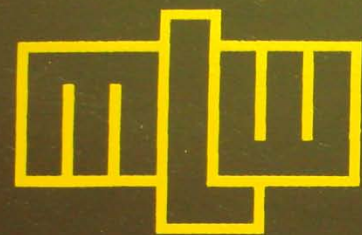
Na_2CO_3
uhličitan

-ičitan
-natý

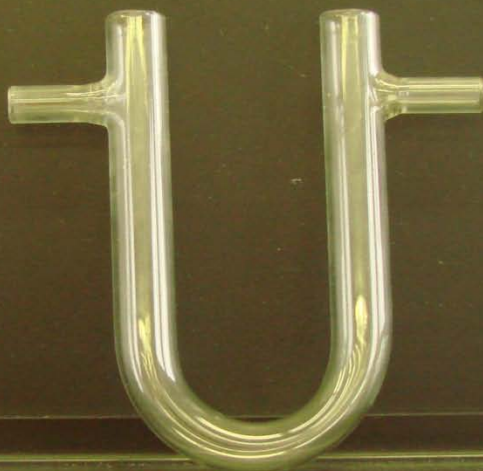
CaCO_3
uhličitan

-ičitan
-itý

Příklad vzorec

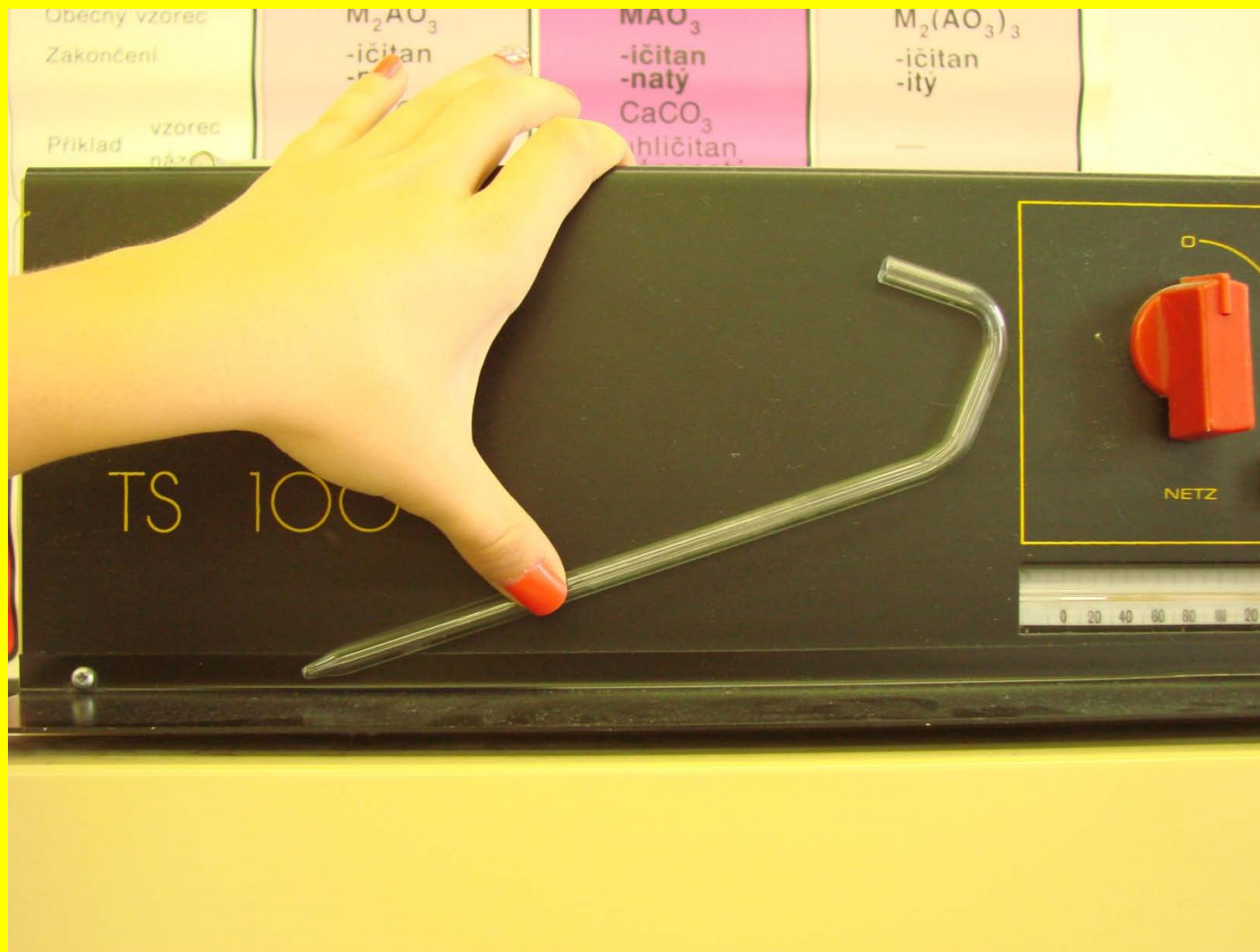

TS 100

NETZ

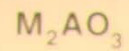

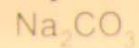
Obecný vzorec

Zakončení

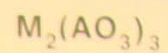
Příklad vzorec

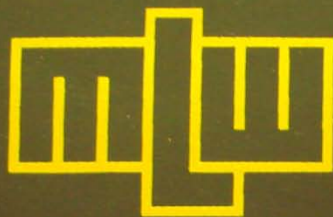
-ičitan
-ný

-ičitan

-ičitan
-ity

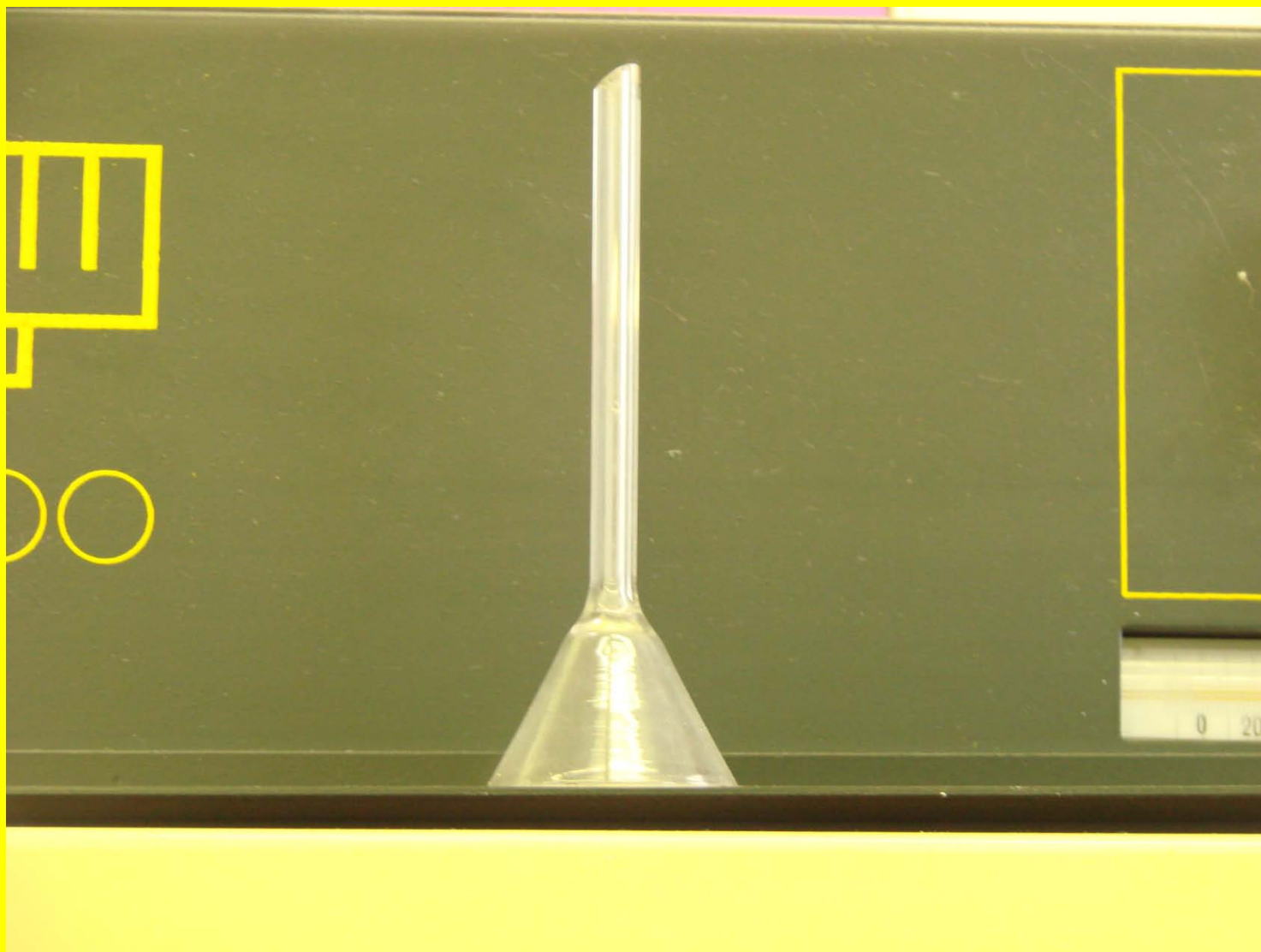
TS 100

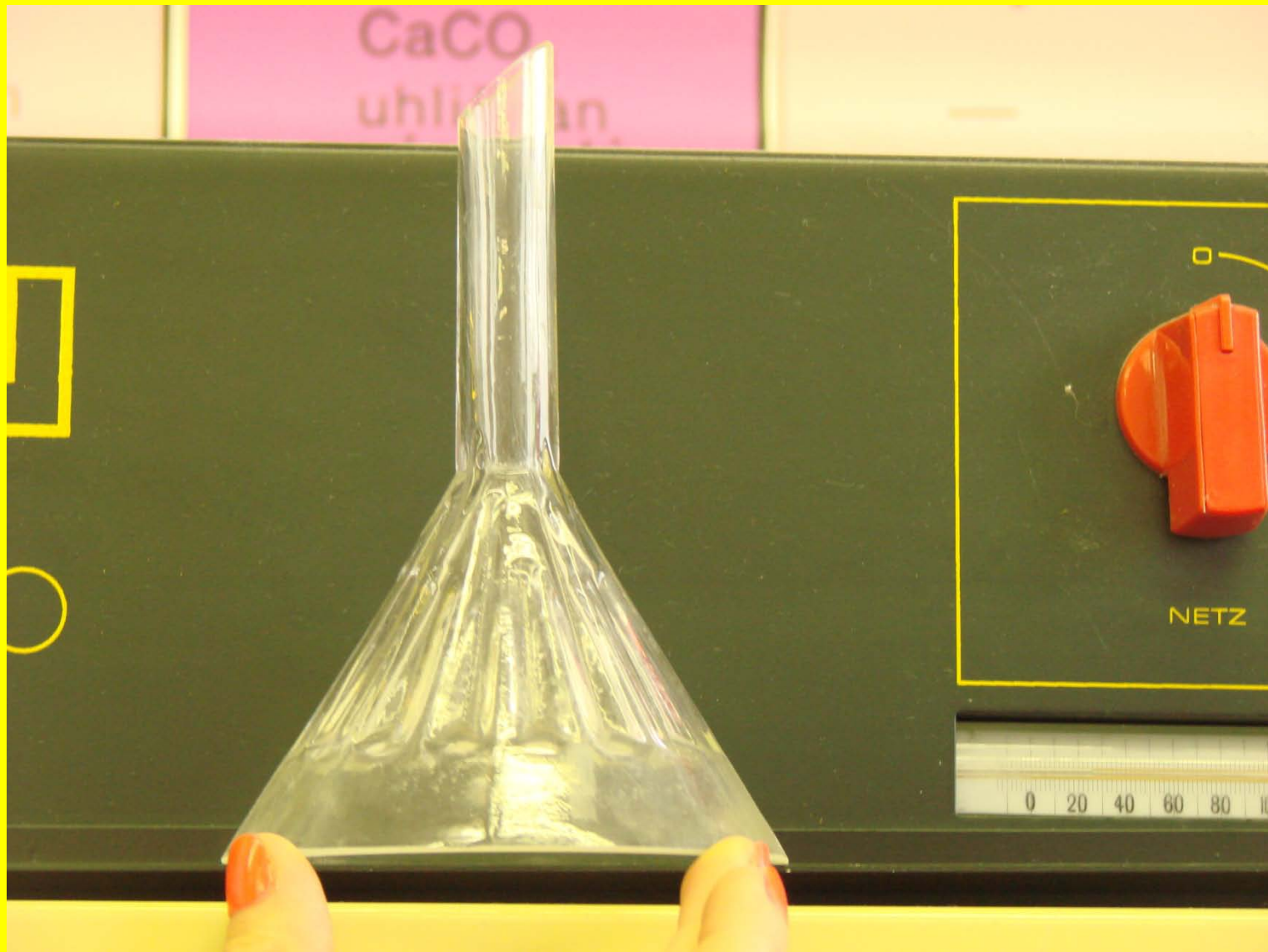

NETZ

0 20 40 60 80 100 20 40

CE A NÁZVY NĚKTERÝCH SOLÍ

Oxidační číslo kationtu M			
	I	II	III
M_2AO_3 -ičito -it			$M_2(AO_3)_3$ -ičitan -itý

TS 100

NETZ

